

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

25 вересня 2018 року

м. Київ

№ 103

Про затвердження Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні

Відповідно до статей 7, 15, 33, 56 Закону України “Про Національний банк України”, з метою вдосконалення організації касової роботи банками в Україні Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Інструкцію про ведення касових операцій банками в Україні, що додається.

2. Банкам України:

1) до 01 грудня 2018 року розробити (унести зміни до діючих) та затвердити внутрішні положення (інструкції) про організацію роботи щодо здійснення касових операцій;

2) до затвердження внутрішніх положень (інструкцій) про організацію роботи щодо здійснення касових операцій керуватися в роботі діючими внутрішніми положеннями (інструкціями) про організацію роботи щодо здійснення касових операцій.

3. Визнати такими, що втратили чинність, нормативно-правові акти Національного банку України згідно з переліком, що додається.

4. Департаменту грошового обігу (Зайвенко В. П.) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

5. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Холода С. В.

6. Постанова набирає чинності з 01 листопада 2018 року.

Голова

Я. В. Смолій

Додаток
до постанови Правління
Національного банку України
25 вересня 2018 року № 103

Перелік нормативно-правових актів Національного банку України,
що втратили чинність

1. Постанова Правління Національного банку України від 01 червня 2011 року № 174 “Про затвердження Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні”, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 25 червня 2011 року за № 790/19528.
2. Постанова Правління Національного банку України від 26 липня 2011 року № 252 “Про внесення змін до Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні”, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 08 серпня 2011 року за № 960/19698.
3. Постанова Правління Національного банку України від 22 грудня 2011 року № 465 “Про внесення змін до Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні”, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 10 січня 2012 року за № 20/20333.
4. Постанова Правління Національного банку України від 13 вересня 2012 року № 375 “Про внесення зміни до Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні”, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 25 вересня 2012 року за № 1646/21958.
5. Постанова Правління Національного банку України від 18 лютого 2013 року № 45 “Про затвердження Змін до Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні”, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 12 березня 2013 року за № 398/22930.
6. Пункт 3 постанови Правління Національного банку України від 30 квітня 2014 року № 249 “Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України”, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 07 травня 2014 року за № 480/25257.
7. Постанова Правління Національного банку України від 19 лютого 2015 року № 113 “Про затвердження Змін до Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні”.

8. Постанова Правління Національного банку України від 17 грудня 2015 року № 892 “Про затвердження Змін до Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні”.

9. Пункт 3 постанови Правління Національного банку України від 07 червня 2016 року № 341 “Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України”.

10. Постанова Правління Національного банку України від 17 жовтня 2016 року № 393 “Про затвердження Змін до Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні”.

11. Постанова Правління Національного банку України від 11 січня 2017 року № 3 “Про затвердження Змін до Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні”.

12. Постанова Правління Національного банку України від 11 липня 2017 року № 62 “Про затвердження Змін до Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні”.

13. Пункт 2 постанови Правління Національного банку України від 13 жовтня 2017 року № 103 “Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України та проведення деяких валютних операцій”.

14. Постанова Правління Національного банку України від 26 жовтня 2017 року № 107 “Про затвердження Змін до Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні”.

15. Постанова Правління Національного банку України від 25 січня 2018 року № 6 “Про затвердження Змін до Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні”.

Директор Департаменту
грошового обігу

В. П. Зайвенко

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
25 вересня 2018 року № 103

Інструкція
про ведення касових операцій банками в Україні

I. Загальні положення

1. Ця Інструкція розроблена згідно із статтями 7, 15, 33, 56 Закону України “Про Національний банк України”, Законами України “Про банки і банківську діяльність”, “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні”, “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”, Правилами визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України, затвердженими постановою Правління Національного банку України від 23 жовтня 2013 року № 422, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 13 листопада 2013 року за № 1942/24474 (далі – Правила № 422) та іншими законами України.

2. Ця Інструкція:

1) установлює порядок і вимоги здійснення банками (філіями, відділеннями) касових операцій у національній та іноземній валюті;

2) регулює взаємовідносини банків (філій, відділень) з питань здійснення касових операцій у національній та іноземній валюті з Національним банком України (далі – Національний банк), іншими банками та клієнтами банків;

3) установлює вимоги щодо оформлення банками (філіями, відділеннями) касових документів та оброблення банкнот (монет);

4) установлює порядок здавання та отримання банками (філіями, відділеннями) готівки національної валюти в Національному банку;

5) установлює порядок видачі (приймання) банками (філіями, відділеннями) банкнот у касетах, обміну банкнот національної валюти, пошкоджених спеціальним розчином унаслідок несанкціонованого втручання в спеціальний пристрій для зберігання цінностей (далі – пошкоджені спеціальним розчином банкноти).

Небанківські фінансові установи та національний оператор поштового зв'язку, які отримали ліцензію Національного банку на переказ коштів у національній валюті України без відкриття рахунку, зобов'язані виконувати вимоги цієї Інструкції в частині здійснення операцій з переказу готівки в національній валюті із застосуванням платіжних терміналів та програмно-технічних комплексів самообслуговування (далі – ПТКС), а також в частині оформлення касових документів.

3. Предметом регулювання цієї Інструкції є такі касові операції:

1) приймання через касу банку (філії, відділення) готівки національної та іноземної валюти від клієнтів для зарахування на власні рахунки та рахунки юридичних і фізичних осіб або на рахунок банку (філії, відділення);

2) видача готівки національної та іноземної валюти клієнтам з їх рахунків через касу банку (філії, відділення);

3) приймання від фізичних та юридичних осіб готівки національної та іноземної валюти для переказу і виплати отримувачу суми переказу в готівковій формі через операційну касу банку (філії, відділення);

4) отримання банком (філією, відділенням) у Національному банку підкріплення готівкою, здавання придатної та не придатної до обігу готівки;

5) вилучення з обігу сумнівних банкнот (монет) та надсилання їх на дослідження до Національного банку;

6) обмін клієнтам не придатних до обігу та вилучених з обігу банкнот (монет) національної валюти на придатні, монет на банкноти, банкнот на монети, банкнот (монет) одних номіналів на банкноти (монети) інших номіналів;

7) оброблення готівки;

8) прийняття на інкасо банкнот іноземних держав та іменних чеків.

4. У цій Інструкції терміни вживаються в такому значенні:

1) автоматична касова машина (далі – АТМ) – машина, що обслуговує клієнтів у автоматичному або частково автоматичному режимі. До АТМ належать ПТКС та банкомати, депозитні системи, пристрої з видачі/приймання готівки та інших цінностей;

2) бандероль – паперова стрічка (кільце) з установленими характеристиками, яка (яке) використовується для пакування корінців банкнот

або пачки [в упаковці Банкнотно-монетного двору Національного банку України (далі – Банкнотно-монетний двір)];

3) банкноти – паперові грошові знаки різного номіналу;

4) банкноти (монети) з дефектами виробника – банкноти (монети) національної валюти, що не відповідають затвердженому зразку;

5) відповідальні особи сховища – посадові особи, на яких покладено обов'язки щодо зберігання готівки та інших цінностей у сховищі та виконання операцій з ними;

6) готівка – грошові знаки у вигляді банкнот і монет;

7) депозитна система – система з обладнанням для внесення на зберігання цінностей до приймального блоку, яка відповідає вимогам Національного стандарту України ДСТУ EN 1143-2:2014 “Засоби безпечного зберігання. Вимоги класифікація та методи випробувань на тривкість щодо зламування. Частина 2. Депозитні системи”, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 30 грудня 2014 року № 1494 (зі змінами), відповідно до Законів України “Про технічні регламенти та оцінку відповідності”, “Про акредитацію органів з оцінки відповідності”;

8) договір про касове обслуговування – банківські послуги, що надаються Національним банком банкам (філіям, відділенням) та Уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб – працівнику Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, який від імені Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (далі – Фонд) та в межах повноважень, передбачених законодавством України та/або делегованих Фондом, виконує дії щодо забезпечення виведення банку з ринку під час здійснення тимчасової адміністрації неплатоспроможного банку та/або ліквідації банку (далі – ліквідатор) на підставі цієї Інструкції та договору, укладеного між банком (філією банку, яка має окремий код банку) та ліквідатором, шляхом приєднання до Публічної пропозиції Національного банку України на укладення Єдиного договору банківського обслуговування та надання інших послуг Національним банком України (далі – ЄДБО), розміщеної на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку;

9) дослідження сумнівних банкнот (монет) національної валюти та банкнот іноземної валюти – аналіз банкнот (монет) з метою перевірки наявності ознак справжності та платіжності, оцінки їх відповідності встановленим зразкам;

10) ідентифікаційний номер індикаторної пломби – унікальна чисельна, та/або чисельно-літерна, та/або штрихкодowa комбінація, що використовується для обліку та ідентифікації індикаторних пломб;

11) індикаторна пломба – пристрій разового використання, який забезпечує опломбування і контроль за захищеністю об'єкта шляхом індикації несанкціонованого доступу та обліковування і відповідає вимогам Національного стандарту України ДСТУ 4551:2006 “Пломби індикаторні. Стійкість до маніпулювання, фальсифікації та підробки. Вимоги та методи випробувань”, затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 27 квітня 2006 року № 130 (зі змінами) (далі – ДСТУ 4551:2006);

12) каса банку – сукупність операційних кас банку (філій, відділень), пунктів дистанційного обслуговування, пунктів обміну іноземної валюти, а також ПТКС та банкоматів;

13) касове обслуговування – надання послуг з приймання, видачі та обміну готівки на підставі ЄДБО та вимог цієї Інструкції;

14) касовий документ – паперовий або електронний документ, який оформляється для здійснення касової операції. Касовий документ може бути: паперовий для банку (філії, відділення) та клієнта, електронний для банку (філії, відділення) та паперовий для клієнта, електронний для банку та клієнта;

15) касові операції – операції з видачі готівки, її приймання, обміну не придатних до обігу банкнот (монет) та виведених з обігу на придатні до обігу банкноти (монети), банкнот на монети, монет на банкноти, банкнот (монет) одного номіналу на банкноти (монети) іншого номіналу, вилучення з обігу сумнівних банкнот (монет), валютно-обмінні операції та операції з банківськими металами, з пам'ятними та інвестиційними монетами, сувенірною та супутньою продукцією, а також операції з приймання на інкасо банкнот іноземної валюти та чеків в іноземній валюті, інших цінностей, які обліковуються на балансових та позабалансових рахунках;

16) корінець банкнот – 100 (сто) банкнот одного номіналу і зразка, які упаковані бандероллю [менше 100 (ста) банкнот – неповний корінець];

17) критерії оцінки якості сортування банкнот – стандарти з питань придатності банкнот до обігу, що застосовуються під час налаштування обладнання для автоматизованого оброблення банкнот;

18) монети – металеві грошові знаки різного номіналу;

19) надлишки банкнот (монет) – кількість (сума) зайвих банкнот (монет) щодо кількості (суми), зазначеної на упаковці банкнот чи монет або в касовому документі, супровідній відомості до сумки з готівкою, супровідному касовому ордері до сумки з валютними цінностями;

20) невідсортовані банкноти – банкноти гривні одного номіналу, які попередньо не сортувалися на придатні до обігу та зношені, за винятком значно зношених банкнот;

21) недостача банкнот (монет) – кількість (сума) банкнот (монет), яких не вистачає, щодо кількості (суми), зазначеної на упаковці банкнот чи монет або в касовому документі, супровідній відомості до сумки з готівкою, супровідному касовому ордері до сумки з валютними цінностями;

22) не придатні до обігу банкноти (монети) – платіжні банкноти (монети) національної валюти, що мають ознаки зношення, значного зношення та дефекти виробника, визначені Правилами № 422;

23) номінал банкнот (монет) – вартість, що зазначена на банкнотах (монетах);

24) обігові монети – монети національної валюти номіналом від 1 гривні, що виконують функцію законного платіжного засобу;

25) обладнання для автоматизованого оброблення банкнот – обладнання для роботи з банкнотами, яке незалежно від кількості виконуваних функцій забезпечує в автоматичному режимі (без втручання оператора) перераховування банкнот, ідентифікацію захисних ознак банкнот, установлених у цій Інструкції, та фізичне відокремлення (сортування) банкнот на придатні до обігу, не придатні до обігу, сумнівні банкноти;

26) оброблення готівки – комплекс операцій, що включає визначення справжності та платіжності банкнот (монет), сортування, перераховування, формування та пакування відповідно до вимог Правил № 422 та цієї Інструкції;

27) операційна каса – касовий вузол банку (філії, відділення), у якому здійснюються касові операції;

28) пачка банкнот – 1 000 банкнот одного номіналу і зразка, що складається з 10 корінців банкнот по 100 банкнот (менше 10 корінців – неповна пачка);

29) підкріплення готівкою – поповнення операційних кас банків (філій, відділень) готівкою національної валюти на підставі ЄДБО;

30) післяопераційний час – частина робочого дня банку (філії, відділення) після закінчення операційного часу, уключаючи роботу у вихідні та святкові дні, протягом якої здійснюються касові операції з їх відображенням у бухгалтерському обліку не пізніше наступного операційного дня;

31) придатні до обігу банкноти (монети) – платіжні банкноти (монети) національної валюти, які за дизайном і елементами захисту повністю

відповідають зразкам та описам, розміщеним на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку, та не набули під час обігу ознак зношення та пошкоджень, визначених Правилами № 422;

32) пред'явник банкнот (монет) – фізична або юридична особа, яка пред'явила на дослідження сумнівні банкноти (монети);

33) розмінні монети – монети національної валюти номіналом 1 коп., 2 коп., 5 коп., 10 коп., 25 коп. та 50 коп., які виконують функції розміну банкнот і обігових монет та законного платіжного засобу;

34) сумнівні банкноти (монети) – банкноти (монети), справжність або платіжність яких викликає сумнів, а також ті, що мають ознаки підроблення, до проведення їх дослідження та складання Національним банком акта про дослідження сумнівних банкнот (монет);

35) сховище – спеціально обладнане приміщення банку (філії, відділення), сейф, депозитна система та АТМ-сейфи, що використовуються для зберігання готівки та інших цінностей, технічний стан яких відповідає Правилам з організації захисту приміщень банків в Україні, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 10 лютого 2016 року № 63 (зі змінами);

36) технічні засоби для роботи з готівкою – машини, пристрої, прилади для оброблення банкнот (монет), за допомогою яких виконуються кілька або окремі операції з перераховування банкнот (монет), контролю захисних ознак банкнот (монет), обандеролювання корінців банкнот, упакування банкнот (монет);

37) цінності – готівка національної та іноземної валюти, сумнівні, підроблені банкноти, пам'ятні та інвестиційні монети, сувенірна продукція, банківські метали, дорогоцінні метали та дорогоцінне каміння, цінні папери та інші цінності, які мають вартість.

Інші терміни вживаються в значеннях, визначених законодавством України та нормативно-правовими актами Національного банку з питань організації роботи з готівкою.

5. Банк (філія, відділення) має право здійснювати касове обслуговування клієнтів з використанням електронного підпису (далі – ЕП) та електронного цифрового підпису (далі – ЕЦП).

Фізична особа як клієнт банку (філії, відділення) має право використовувати ЕЦП, прирівняний до власноручного підпису відповідно до Закону України “Про електронний цифровий підпис” (далі – ЕЦП, прирівняний до власноручного підпису), та ЕЦП, що застосовується сторонами на договірних засадах.

Клієнти банку (філії, відділення) мають право використовувати ЕЦП, прирівняний до власноручного підпису, та ЕЦП, що застосовується сторонами на договірних засадах.

Працівник банку (філії, відділення), якому надано право підпису касових документів, повинен використовувати ЕЦП, прирівняний до власноручного підпису [далі – ЕЦП працівника банку (філії, відділення)].

6. Банку (філії, відділенню) заборонено зберігати, передавати і відтворювати електронні дані, що використовуються підписувачем для накладення ЕП, особисті ключі підписувача. Банк (філія, відділення) несе відповідальність за виконання цієї вимоги відповідно до законодавства України.

7. Організаційно-методологічні умови застосування ЕП у банківській системі України під час створення, оброблення та зберігання електронних документів, пов'язаних із вчиненням правочинів, регулюються Положенням про застосування електронного підпису в банківській системі України, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 14 серпня 2017 року № 78.

8. Банк (філія, відділення) зобов'язаний:

1) здійснювати касове обслуговування клієнтів на підставі договірних відносин через касу банку. Якщо касове обслуговування клієнтів здійснюється з використанням ЕП, то договір повинен містити умови та порядок (процедуру) визнання учасниками електронної взаємодії електронних документів із використанням ЕП та містити умови щодо розподілу ризиків збитків, що можуть бути заподіяні банку (філії, відділенню), клієнту і третім особам;

2) забезпечувати оброблення готівки в операційній касі;

3) забезпечувати контроль за платіжністю і справжністю банкнот (монет) під час приймання та оброблення готівки з використанням відповідного обладнання (приладів);

4) визначати платіжність банкнот (монет) відповідно до вимог Правил № 422 та з використанням довідкової інформації, що надається Національним банком, банками-емітентами або іншими уповноваженими установами;

5) здійснювати операції лише з тими видами і номіналами банкнот іноземної валюти, які перебувають в обігу в країнах-емітентах або підлягають обміну в порядку, установленому банком-емітентом.

9. Банку (філії, відділенню) заборонено здійснювати касові операції, що здійснюються під час купівлі/продажу готівкової іноземної валюти між банками з банкнотами (банківськими білетами) та монетами Центрального банку

Російської Федерації із зображенням мап, символів, будівель, пам'ятників, пам'яток археології, архітектури, історії, краєвидів та будь-яких інших об'єктів, розташованих на окупованих Російською Федерацією адміністративно-територіальних одиницях України, та/або які містять тексти, що стосуються окупації Російською Федерацією адміністративно-територіальних одиниць України.

10. Банк (філія, відділення) організовує роботу операційної каси з касового обслуговування клієнтів протягом операційного часу та в післяопераційний час відповідно до внутрішніх положень (інструкцій) про організацію роботи щодо здійснення касових операцій банком (далі – Положення про організацію роботи щодо здійснення касових операцій).

За рішенням керівника банку в операційній касі застосовується АТМ.

Робоче місце з приймання готівки має бути обладнане таким чином, щоб клієнт міг спостерігати за розкриттям працівником банку пачок/мішечків та перерахуванням готівки.

11. Банк (філія, відділення) зобов'язаний протягом операційного часу (у післяопераційний час) без будь-яких обмежень безкоштовно обмінювати фізичним та юридичним особам не придатні до обігу платіжні банкноти та монети національної валюти на придатні. Також підлягають безкоштовному обміну на придатні до обігу платіжні банкноти та монети національної валюти без будь-яких обмежень банкноти і монети, що вилучаються Національним банком з обігу, а також банкноти, прийняті від правоохоронних органів, що оброблені спеціальними хімічними реактивами під час проведення слідчо-оперативних заходів. Банк (філія, відділення) зобов'язаний також здійснювати на вимогу клієнта обмін банкнот на монети, монет на банкноти, банкнот (монет) одних номіналів на банкноти (монети) інших номіналів. Такий обмін, якщо справжність та платіжність банкнот (монет) не викликає сумніву, банк (філія, відділення) здійснює безпосередньо під час приймання готівки без відображення в бухгалтерському обліку.

12. Банк (філія, відділення) здійснює видачу готівки під звіт працівникам банку (філії, відділення) відповідно до законодавства України.

Звітування за одержання під звіт готівки працівниками банку здійснюється відповідно до законодавства України.

13. Банк (філія, відділення) під час здійснення касових операцій має забезпечувати:

1) визначення справжності та платіжності банкнот (монет) національної та іноземної валюти, вилучення з обігу сумнівних банкнот (монет) та передавання їх на дослідження до Національного банку у порядку визначеному цією Інструкцією;

2) обов'язкове приймання на вимогу клієнта банкнот і монет не придатних до обігу та таких, що вилучаються з обігу Національним банком, крім операцій, відмова від проведення/зупинення яких вимагається законодавством України з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

3) своєчасне повне оприбутковування готівки національної та іноземної валюти, що надійшла до каси банку, та її зарахування на зазначені клієнтами рахунки;

4) своєчасну видачу клієнтам тільки придатних до обігу банкнот (монет) національної та іноземної валюти під час здійснення сплати платежів;

5) документальне оформлення руху готівки національної та іноземної валюти в касі банку (філії, відділення), готівки, що видана працівникам банку (філії, відділення) для роботи в післяопераційний час та її повернення;

6) своєчасне відображення касових операцій у бухгалтерському обліку, належний внутрішній контроль за касовими операціями;

7) здавання готівки національної валюти, включаючи обов'язкове вивезення не придатних до обігу банкнот і монет до Національного банку згідно з ЄДБО та дотриманням вимог цієї Інструкції або передавання не придатних до обігу банкнот і монет іншим банкам (філіям, відділенням) на договірних умовах для обов'язкового подальшого їх вивезення цими банками (філіями, відділеннями) до Національного банку;

8) задоволення потреб своїх клієнтів у готівці насамперед за рахунок власних надходжень, перерозподілу готівки у власній мережі, а в разі її недостатності – придбання її в інших банках, отримання підкріплення готівкою в Національному банку відповідно до ЄДБО з дотриманням вимог цієї Інструкції;

9) систематичний аналіз стану надходжень і видачі готівки в національній та іноземній валюті;

10) ідентифікацію і верифікацію клієнтів (представників клієнтів), вивчення клієнтів, визначення ризиків клієнтів та здійснення їх оцінки, оцінку репутації клієнтів відповідно до вимог законодавства України;

11) передавання банкнот для повторного випуску в обіг своїм філіям, відділенням або іншим банкам (філіям, відділенням), і оброблених лише автоматизованим способом із використанням обладнання для автоматизованого оброблення банкнот.

14. Банк (філія, відділення) згідно із цією Інструкцією, вимогами законодавства України та з урахуванням переліку касових операцій зобов'язаний у Положенні про організацію роботи щодо здійснення касових операцій визначити порядок:

- 1) роботи операційної каси в операційний та післяопераційний час;
- 2) використання електронного документообігу за внутрішньобанківськими касовими операціями;
- 3) опису технології та механізму електронного документообігу, використання ЕП, а також збереження банком інформації, процедуру надання за бажанням клієнта електронного касового документа/оригінала паперового документа/копії на папері з електронного документа (на вимогу клієнта) з усіма реквізитами;
- 4) приймання, видачі, зберігання готівки та інших цінностей в операційній касі із застосуванням АТМ-систем;
- 5) внутрішнього переміщення готівки і цінностей між працівниками банку (філії, відділення);
- 6) роботи каси перерахування, формування готівки для касового обслуговування власних клієнтів;
- 7) зведення залишків готівки та інших цінностей в операційній касі;
- 8) системи контролю за здійсненням касових операцій (у розрізі видів операцій, визначення переліку операцій, що підлягають додатковому контролю, операцій із установленим механізмом контролю з використанням відповідного програмного забезпечення);
- 9) визначення відповідальних осіб, яким надається право підписувати касові документи;
- 10) підкріплення готівкою власних філій (відділень) і приймання від них готівки;
- 11) визначення відповідальних осіб сховища (їх кількість та посади), організація їх роботи;
- 12) забезпечення схоронності готівки та інших цінностей банку;
- 13) обліку та зберігання печаток і штампів, індикаторних пломб;

14) роботи з цінностями, що зберігаються у сховищі (пам'ятні та інвестиційні монети, сувенірна продукція, банківські метали, цінні папери та інші цінності, що мають вартість);

15) проведення ревізії готівки та інших цінностей, що зберігаються в операційній касі (строки проведення та види ревізій, оформлення результатів ревізій) та порядок звіряння даних обліку з фактичними залишками готівки в платіжних пристроях (частота проведення та оформлення результатів звіряння);

16) роботи із застосуванням електронних платіжних засобів через операційну касу;

17) роботи з банкоматами, платіжними терміналами, ПТКС та іншими платіжними пристроями (далі – платіжні пристрої);

18) надання в оренду індивідуальних сейфів та зберігання в них цінностей клієнтів банку (філій, відділень);

19) роботи та застосування депозитної системи;

20) приймання від клієнтів/видачі клієнтам на відповідальне зберігання цінностей;

21) відкривання і закривання сховищ та сейфів, що використовуються як сховища, і сховищ для індивідуальних сейфів та здавання їх під охорону та прийняття з-під охорони, а також зберігання ключів (дублікатів ключів) від них та індивідуальних сейфів, металевих шаф, візків, призначених для зберігання готівки та інших цінностей;

22) обміну клієнтам не придатних до обігу та таких, що вилучаються з обігу, банкнот (монет) національної валюти на придатні, монет на банкноти, банкнот на монети, банкнот (монет) одних номіналів на банкноти (монети) інших номіналів;

23) вилучення з обігу сумнівних банкнот (монет) і надсилання їх на дослідження;

24) приймання інкасаторських сумок із готівковою виручкою;

25) управління якістю касових операцій з урахуванням стрес-сценаріїв (можливий розвиток подій під впливом різних факторів);

26) опису форм звітів (статистичних та управлінських) про касові операції і періодичність подання їх органам управління банку (за потреби їх подання);

27) урегулювання спорів між банком (філією, відділенням) і клієнтом з питань касового обслуговування.

Банк (філія, відділення) зобов'язаний за зверненням клієнта врегулювати відповідно до законодавства України спірні питання, які виникають та/або пов'язані з касовими операціями, здійсненими через платіжні пристрої, а також пов'язані із застосуванням електронного документообігу та використанням ЕП.

15. Банк зобов'язаний забезпечити зберігання готівки та інших цінностей лише у власних або орендованих сховищах свого банку (філії, відділення). Протягом робочого часу готівка та інші цінності операційної каси банку (філії, відділення) зберігаються в сховищі, АТМ-системах та у сейфах, візках, металевих шафах, ящиках столів, що розташовані на робочих місцях працівників банку.

16. Банк (філія, відділення) встановлює платіжні пристрої як у приміщенні банку (філії, відділення), так і за його межами на території адміністративно-територіальних одиниць України.

17. Банк (філія, відділення) допускає до роботи з готівкою та цінностями працівників, які склали залік щодо знання вимог цієї Інструкції, Правил № 422 та Положення про організацію роботи щодо здійснення касових операцій у межах тих питань, що належать до їх функціональних обов'язків. Організаційно-методологічні умови щодо регламенту та формату проведення навчальних заходів, організації процедури тестування, інструментів формування протоколів визначаються у Положенні про організацію роботи щодо здійснення касових операцій.

Банку (філії, відділенню) забороняється допускати до касової роботи неповнолітніх осіб.

Банк (філія, відділення) оформляє протокол про складання працівником заліку, який зберігається у порядку, визначеному Положенням про організацію роботи щодо здійснення касових операцій.

18. Банк наказом призначає відповідальних осіб сховища (у складі не менше двох осіб), на яких покладаються обов'язки щодо зберігання цінностей у сховищі та/або сейфах, що використовуються як сховища, та виконання операцій з ними.

Банк під час зберігання у сховищі/сейфі, депозитних системах та АТМ-сейфах банку (філії, відділення) залишків цінностей, обсяг яких не перевищує 20 мінімальних заробітних плат, протягом шести місяців має право призначати відповідальними особами сховища одного працівника. Стаж роботи в банківській системі працівників, які входять до складу відповідальних осіб сховища банку або філії, становить не менше ніж один рік, а відділень банку – не менше ніж шість місяців.

Відповідальні особи сховища не призначаються, якщо завантаження/розвантаження депозитних систем, АТМ-сейфів, ПТКС та інших платіжних пристроїв здійснюється тільки підрозділом інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банку або юридичною особою, яка надає банкам послуги з інкасації на підставі отриманої від Національного банку ліцензії. Матеріальна відповідальність установлюється Положенням про організацію роботи щодо здійснення касових операцій або відповідними господарськими договорами на послуги з інкасації.

19. Керівник банку (філії, відділення), а також відповідальні особи сховища в разі незабезпечення схоронності цінностей в касі банку несуть відповідальність згідно із законами України.

20. Банк (філія, відділення) зобов'язаний розмістити в доступному для огляду клієнтами місці таку інформацію:

1) режим роботи операційної каси з касового обслуговування клієнтів протягом операційного часу та в післяопераційний час;

2) перелік операцій з клієнтами, які здійснює операційна каса в операційний та післяопераційний час;

3) зразки заповнення реквізитів касових документів [крім касових документів, які заповнюються банком (філією, відділенням) із застосуванням технічних засобів або системи автоматизації банку (філії, відділення)];

4) витяг з наказу (розпорядження) про встановлення тарифів за касове обслуговування фізичних осіб, юридичних осіб у національній та іноземній валюті;

5) матеріали (плакати/буклети) з описами банкнот (монет) національної валюти, що перебувають в обігу, вводяться в обіг та/або вилучаються з обігу;

6) повідомлення про те, якщо готівка не була перерахована клієнтом у приміщенні банку (філії, відділення) під контролем працівника банку (філії, відділення), то претензії від клієнта щодо відшкодування банком недостачі не приймаються [повідомлення розміщується на видному місці в операційній касі банку (філії, відділення)];

7) перелік номіналів банкнот гривні, на приймання та видачу яких налаштовані платіжні пристрої (або на монітор платіжного пристрою);

8) інформаційні матеріали про визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України;

9) повідомлення про права осіб з інвалідністю та осіб, яким відповідно до законодавства України надано право на позачергове обслуговування;

10) контактна інформація банку (філії, відділення), за якою клієнт мав би можливість ознайомитися про час касового обслуговування та консультацію про надання банківських послуг.

21. Банк (філія, відділення), що приймає готівку за допомогою платіжних пристроїв для подальшого її переказу, зобов'язаний забезпечити розміщення в доступному для огляду клієнтами місці або на моніторі платіжного пристрою інформації щодо найменування та місцезнаходження банку, комерційного агента банку, платіжної організації/учасника платіжної системи та найменування платіжної системи, номера телефону довідкової служби, електронної адреси, режиму роботи платіжного пристрою, строків зарахування коштів отримувачам та розміру комісійної винагороди (плати за здійснення операції).

22. Банк (філія, відділення), Національний банк виконують операції з банкнотами, пошкодженими під час надзвичайного режиму, відповідно до вимог нормативно-правових актів з питань організації роботи банківської системи в надзвичайному режимі.

23. Банк (філія, відділення) для виготовлення плакатів і буклетів використовує електронну версію плакатів та буклетів з описами банкнот національної валюти, розміщену на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку.

II. Порядок здавання та отримання банками підкріплень готівкою національної валюти через Національний банк

24. Національний банк здійснює касове обслуговування банку (філії, відділення) незалежно від його (її, його) місцезнаходження на підставі ЄДБО. Національний банк укладає ЄДБО з банком (філією банку, яка має окремий код банку), який (яка) на підставі банківської ліцензії має виключне право надавати банківські послуги та відомості про якого (яку) унесені до Державного реєстру банків України.

25. Датою набрання чинності ЄДБО є дата, зазначена в листі Національного банку, надісланому банку (філії банку, яка має окремий код банку) за результатами розгляду Заяви про приєднання до ЄДБО, та документів, які подаються разом із нею, якщо інше не передбачено умовами надання послуг.

26. Національний банк здійснює касове обслуговування банків (філій, відділень), у яких є необхідність отримання послуг у Національному банку на підставі ЄДБО. Національний банк уносить зміни до ЄДБО шляхом їх

розміщення на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку.

27. Банк (філія банку, яка має окремий код банку), який (яка) приєднався (приєдналася) до ЄДБО, зобов'язаний (зобов'язана) інформувати Національний банк про філії (відділення), які отримуватимуть/припиняють отримувати послуги в Національному банку.

28. Національний банк здійснює приймання готівки національної валюти – придатних до обігу банкнот (монет), не придатних до обігу банкнот (монет), виведених з обігу банкнот (монет) від ліквідаторів – відповідно до законодавства України, цієї Інструкції, ЄДБО та розпорядчих актів Національного банку з питань емісійно-касової роботи в Національному банку.

29. Банк (філія банку, яка має окремий код банку) у разі приєднання до ЄДБО подає Національному банку нотаріально засвідчену картку зі зразками підписів та відбитка печатки (відбиток печатки не є обов'язковим) банку/філії/відділення (кількість примірників обумовлюється сторонами), за формою, установлену додатком 3 до Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 16 серпня 2006 року № 320, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 06 вересня 2006 року за № 1035/12909 (зі змінами). У картці містяться зразки підписів осіб (не менше двох), яким надано право підпису документів на отримання та перевезення цінностей (доручення на перевезення валютних цінностей/довіреність на отримання готівки та інших цінностей), а також відбиток печатки банку (філії, відділення), який має намір отримувати послуги згідно з ЄДБО в Національному банку (відбиток печатки не є обов'язковим). Банк у разі зміни зазначених осіб або печатки банку (філії, відділення) подає нові оформлені картки зі зразками підписів та відбитка печатки (відбиток печатки не є обов'язковим).

Національний банк використовує картку зі зразками підписів:

1) під час перевірки підписів на дорученнях на перевезення валютних цінностей, які надаються банками інкасаторам для отримання готівки;

2) під час перевірки підписів на довіреностях на отримання готівки та інших цінностей (далі – довіреність), виданих банками (філіями, відділеннями) уповноваженим особам, які отримують готівку з видаткової каси.

30. Банк (філія, відділення), який отримує послуги з перевезення валютних цінностей банку через інший банк або юридичну особу, що надає банкам послуги з інкасації на підставі отриманої від Національного банку ліцензії, подає нотаріально засвідчені картки зі зразками їх підписів до Національного банку.

31. Банк (філія банку, що має окремий код банку), який приєднався до ЄДБО, для підкріплення готівкою та здавання готівки (придатної, невідсортованої та не придатної до обігу) банку (філії, відділення) у регіонах завчасно надсилає до Національного банку засобами програмного комплексу “Автоматизація оброблення заявок банків на підкріплення готівкою, вивезення придатних і не придатних до обігу банкнот і монет” заявки на підкріплення готівкою, вивезення придатних і не придатних до обігу банкнот і монет за підписом уповноваженої особи банку (філії банку, яка має окремий код банку) з розподілом сум у розрізі номіналів (для здавання – з орієнтовним визначенням загальної суми та розподілом її за номіналами).

32. Національний банк розглядає заявки на підкріплення банків (філій, відділень) готівкою і, ураховуючи фактичну наявність банкнот і монет у запасах готівки, визначає остаточні обсяги підкріплень готівкою.

33. Національний банк здійснює видачу банкам (філіям, відділенням) підкріплення готівкою з оборотних кас за умови надходження до Національного банку відповідних сум із кореспондентських рахунків банків (філій).

34. Банк (філія, відділення) отримує в Національному банку підкріплення готівкою лише в упаковці Національного банку.

35. Банк (філія, відділення) отримує готівку через уповноважених осіб безпосередньо з видаткової каси Національного банку за видатковим касовим ордером на підставі довіреності на отримання готівки та інших цінностей (додаток 1), підписаної керівником, головним бухгалтером банку (філії), їх заступниками або уповноваженою (уповноваженими) керівником банку (філії) особою (особами) відділення. Строк дії довіреності не повинен перевищувати 10 календарних днів. Банк визначає внутрішнім положенням уповноважених осіб щодо підписання довіреності на отримання готівки та інших цінностей, порядок реєстрації виданих, повернутих і використаних довіреностей на отримання готівки та інших цінностей із використанням журналу реєстрації довіреностей (додаток 2).

36. Інкасатори отримують у Національному банку підкріплення готівкою в приміщенні для приймання-передавання готівки відповідно до вимог Інструкції з організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банків в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 31 березня 2017 року № 29.

37. Банк (філія банку, яка має окремий код банку) здійснює перерахування коштів Національному банку за готівку, яку отримує відділення. Банк (філія банку, яка має окремий код банку), на балансі якого (якої) обліковується відділення, надає підтвердження Національному банку про отримання готівки, в день її отримання в разі доставки готівки від Національного банку.

38. Банк (філія, відділення) в разі виявлення під час перерахування готівки недостач, надлишків або сумнівних чи неплатіжних банкнот (монет) складає акт про розбіжності (додаток 3).

Національний банк приймає до розгляду акти про розбіжності, затверджені керівником банку (філії), у разі встановлення недостачі банкнот (монет) в упаковці Національного банку від тих банків (філій, відділень), яким було видано підкріплення готівкою через інкасаторів.

Банк (філія, відділення) до примірника акта про розбіжності, який надсилається до Національного банку, додає:

1) для банкнот – бандеролі від усіх корінців та упаковку пачки, розрізані зі збереженням їх первинних розмірів;

2) для монет – обв'язку з пломбою, поліетиленову упаковку та ярлик (етикетку) від упаковки з монетами.

39. Національний банк не приймає від банків (філій, відділень) претензій щодо недостачі банкнот (монет), якщо уповноважена особа банку (філії, відділення) не перерахувала готівку, не відходячи від видаткової каси Національного банку, або у відведеному для цього приміщенні під наглядом призначеного працівника.

40. Банк (філія) перераховує суму надлишку, виявлену в упаковці Національного банку відповідно до акта про розбіжності.

41. Національний банк надсилає акти про розбіжності, складені ним у зв'язку з виявленими під час оброблення готівки в упаковці банків (філій, відділень) недостачами, неплатіжними, підробленими, навмисно пошкодженими з метою вчинення кримінального правопорушення банкнот національної валюти (далі – навмисно пошкоджені банкноти), пошкодженими під час надзвичайного режиму банкнот національної валюти (далі – пошкоджена національна валюта), та надлишками банкнот (монет) національної валюти банку (філії банку, яка має окремий код банку), з яким укладено ЄДБО.

В акті про розбіжності зазначається банк (філія, відділення), у пачках (мішечках) яких виявлено недостачі/надлишки. Один примірник акта про розбіжності разом із пакувальним матеріалом надсилається банку (філії банку, яка має окремий код банку), з яким укладено ЄДБО. В акті про розбіжності зазначається банк (філія, відділення), в пачках (мішечках) яких виявлено недостачі/надлишки. Один примірник акта про розбіжності разом із пакувальним матеріалом надсилається банку (філії банку, яка має окремий код банку), з яким укладено ЄДБО.

До одного примірника акта про розбіжності для пачки, сформованої банком (філією, відділенням) ручним способом, додаються накладка, бандероль із одного корінця, упаковка пачки.

Для пачки, сформованої банком (філією, відділенням) за допомогою автоматизованої системи, додаються накладка, бандеролі всіх корінців, упаковка пачки.

Банк (філія банку, яка має окремий код банку) самостійно визначає джерела відшкодування сум недостач і відшкодовує їх протягом трьох робочих днів із дня отримання акта про розбіжності.

42. Сума надлишку, установленого Національним банком під час перерахування готівки в упаковці банку (філії, відділення), перераховується банку (філії банку, яка має окремий код банку), з яким укладено ЄДБО, протягом трьох робочих днів із дня виявлення розбіжності.

43. Банк (філія, відділення) зобов'язаний здійснювати вивезення придатної та не придатної до обігу готівки до Національного банку лише в упаковці свого банку (філії, відділення).

44. Банк (філія, відділення) здає до прибуткової каси Національного банку придатну та не придатну до обігу готівку через уповноважених осіб, а через інкасаторів – до приміщення для приймання-передавання готівки. Банк (філія, відділення) здає банкноти повними пачками, а банкноти номіналами 100, 200 та 500 грн і неповними пачками (по одній за кожним номіналом і зразком) без поаркушного перерахування. Банк (філія, відділення) здає значно зношені банкноти, а також банкноти, що вилучаються з обігу, як повними, так і неповними пачками (по одній за кожним номіналом і зразком) та через прибуткову касу неповними корінцями з поаркушним перерахуванням. Банкноти з дефектом виробника у разі виявлення їх банком (філією, відділенням) передаються до Національного банку.

45. Банк (філія, відділення) здає до Національного банку пачки банкнот із корінців, сформованих тільки одним касиром/однією бригадою [при колективній (бригадній) матеріальній відповідальності] за однією датою.

Банк (філія, відділення) здає монети повними мішечками, а зношені та з дефектами виробника – неповними.

46. Національний банк має право приймати від банків (філій, відділень) пачки невідсортованих банкнот гривень для оброблення на автоматизованих системах оброблення банкнот.

III. Порядок передавання готівки банками своїм філіям (відділенням), а також іншим банкам

47. Банк (філія), крім ліквідаторів, має право самостійно передавати готівку своїм філіям (банку), відділенням або іншим банкам (філіям, відділенням) незалежно від їх місця розташування на території України.

48. Передавання готівки між банками (філіями) здійснюється відповідно до укладених між ними договорів, у яких визначається відповідальність за виявлення недостач (неплатіжних, підроблених) банкнот (монет).

49. Банк (філія, відділення) видає готівку банку-отримувачу за прибутково-видатковим касовим ордером та довіреністю (через уповноважену особу) або за описом цінностей у національній валюті України, що перевозяться (далі – опис цінностей), прибутково-видатковим касовим ордером та дорученням на перевезення валютних цінностей (через інкасаторів).

50. Перевезення готівки між банками (філіями, відділеннями) різних юридичних осіб здійснюється виключно підрозділом інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банку, юридичної особи, яка надає банкам послуги з інкасації згідно з отриманою від Національного банку ліцензією або безпосередньо Національним банком.

51. Відділення банків, які не мають самостійного балансу, мають право передавати готівку філіям та відділенням свого банку, іншим банкам, їх філіям (відділенням) лише з дозволу банку (філії банку), на балансі якого (якої) вони обліковуються).

Договори про передавання відділеннями готівки укладаються між банками – юридичними особами в порядку, передбаченому законодавством України.

Розрахунки за готівку відділень, які не мають самостійного балансу, здійснюють банки (філії), на балансі яких вони обліковуються.

52. Банк (філія) у разі передавання готівки національної валюти іншим банкам (філіям) не пізніше наступного робочого дня надсилає Національному банку повідомлення в розрізі регіонів щодо передавання готівки банком, що передає готівку, та банком, що її одержує, засобами програмного комплексу АРМ “Автоматизація оброблення заявок банків на підкріплення готівкою, вивезення її надлишків і не придатних до обігу банкнот і монет” або, як виняток, засобами електронного зв’язку (за погодженням з Національним банком).

У повідомленні зазначається:

1) дата видачі готівки, найменування банку, що передав готівку, код регіону, сума готівки, що зазначена у прибутково-видаткових касових ордерах, складених за описами цінностей, квитанціях/чеках ПТКС та банкоматів, та найменування банку-отримувача з кодом регіону – у разі передавання готівки;

2) дата отримання готівки, найменування банку, що одержав готівку, код регіону, сума готівки, що зазначена у прибутково-видаткових касових ордерах, складених за описами цінностей, квитанціях/чеках ПТКС та банкоматів,

найменування банку-відправника, дата видачі готівки з кодом регіону та дані сум надлишків/недостач готівки за фактом їх виявлення – у разі отримання готівки.

53. Готівка та інші цінності, що передаються відокремленому підрозділу банку в разі перетворення філії на відділення чи зміни підпорядкованості у випадку переведення на єдиний баланс такого відокремленого підрозділу, можуть не переміщуватися до інших підрозділів банку чи до інших банків за умови подання банком до Національного банку повідомлення щодо здійснення самої операції, дати та її суми, а також письмового підтвердження забезпечення банком умов схоронності готівки та інших цінностей.

Операції з передавання готівки та інших цінностей під час реорганізації чи зміни підпорядкованості відокремленого підрозділу банку без переміщення готівки відображаються в бухгалтерському обліку та відомості обліку касових оборотів за символами статистичних звітів форм № 747 “Звіт про касові обороти банку (декадна)” та № 748 “Звіт про касові обороти банку (місячна)”, визначених у додатку 1 до Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2016 року № 129 (зі змінами), у день унесення змін до електронної форми Державного реєстру банків.

IV. Вимоги щодо порядку оброблення банкнот (монет) національної валюти

54. Банк (філія, відділення) здійснює оброблення банкнот і монет ручним способом із використанням технічних засобів для роботи з готівкою або автоматизованим способом із використанням обладнання для автоматизованого оброблення банкнот і має право повторно випускати банкноти в обіг, якщо вони перевірені на відповідність захисним ознакам, що властиві цим банкнотам, та встановленим критеріям їх якості.

55. Оброблення банкнот, які за критеріями якості належать до категорії значно зношених банкнот, здійснюється виключно ручним способом із використанням приладів (детекторів) для контролю за справжністю банкнот, що забезпечують збільшення зображень, візуалізацію ультрафіолетового та інфрачервоного захисту, магнітний контроль.

Під час організації оброблення банкнот застосовується:

1) ручний спосіб за критеріями якості банкнот, встановлених Правилами № 422;

2) автоматизований спосіб за критеріями оцінки якості сортування банкнот, наведеними в додатку 4 до цієї Інструкції.

56. Банк (філія, відділення) забезпечує контроль за результатами налаштування обладнання для автоматизованого оброблення банкнот та

експертну оцінку якості сортування банкнот відповідно до встановлених критеріїв оцінки якості сортування банкнот. Налаштування обладнання для автоматизованого оброблення банкнот та експертну оцінку якості сортування банкнот здійснюється з використанням банкнот, попередньо підготовлених банком (філією, відділенням) відповідно до критеріїв оцінки якості сортування банкнот, із урахуванням описів ознак банкнот, розміщених на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку.

57. Банк (філія, відділення) має право повторно випускати в обіг банкноти через мережу АТМ лише оброблені автоматизованим способом із використанням обладнання для автоматизованого оброблення банкнот як власного, так і інших банків або Національного банку.

Банк (філія, відділення) зобов'язаний передавати для повторного випуску в обіг своїм філіям, відділенням або іншим банкам (філіям, відділенням) лише банкноти, оброблені автоматизованим способом із використанням обладнання для автоматизованого оброблення банкнот. Спосіб та види пакування готівки під час передавання банкнот для повторного випуску в обіг своїм філіям (відділенням) визначається банком самостійно у Положенні про організацію роботи щодо здійснення касових операцій.

58. Національний банк приймає від банку (філії, відділення) готівку національної валюти за умови дотримання таких вимог:

1) банкноти, розмінні та обігові монети мають бути розсортовані за номіналами, кожен номінал – на придатні до обігу, зношені, значно зношені та з дефектами виробника, а банкноти та обігові монети номіналом 1 грн – відповідно до їх зразка;

2) розсортовані за номіналами і зразком банкноти формуються лицьовим боком догори в одному напрямку та пакуються окремо;

3) надірвані та розірвані (розрізані) на дві частини банкноти мають бути склеєні прозорою клейкою полімерною стрічкою або паперовою стрічкою (склеєною за допомогою клею) завширшки не більше 10 мм у такий спосіб, щоб це не призводило до склеювання сусідніх банкнот у корінці. Склеювати розірвані на дві частини банкноти потрібно впритул без накладання однієї частини на іншу.

59. Національний банк та банки (філії, відділення) до значно зношених відсортовують і пакують окремо такі банкноти:

1) ті, що не викликають сумніву щодо їх справжності, але пошкоджені, розірвані (розрізані) та склеєні в установленій підпунктом 3 пункту 58 розділу IV цієї Інструкції спосіб, банкноти з утраченими частинами (якщо залишилося не менше ніж 55 % початкової площі банкноти);

2) склеєні, що перешкоджає їх обробленню на автоматизованих системах оброблення банкнот;

3) прийняті від правоохоронних органів, оброблені спеціальними хімічними реактивами під час проведення слідчо-оперативних заходів (для уникнення забруднення перерахування таких банкнот доцільно здійснювати в захисних латексних рукавичках або за допомогою пінцета).

Банкноти, що вилучаються Національним банком із обігу, належать до категорії зношених та пакуються окремо.

60. Національний банк приймає від банків (філій, відділень) невідсортовані банкноти, які розсортовані за номіналом без сортування на придатні та зношені, за винятком значно зношених та тих, що вилучаються з обігу.

61. Національний банк приймає від банків (філій, відділень) пошкоджені банком (філією, відділенням) банкноти згідно з розпорядженням Національного банку про пошкодження банкнот разом із актом про таке пошкодження та у тому вигляді, як вони були пошкоджені банком (без склеювання розрізаних або розірваних частин). Банкноти надсилаються на дослідження як сумнівні, якщо Національний банк не надавав банку (філії, відділенню) розпорядження про пошкодження банкнот та відсутній акт про їх пошкодження.

Національний банк зобов'язаний здійснювати приймання від банків (філій, відділень) пошкоджені банкноти частинами із зазначенням їх суми в акті про пошкодження готівки.

Пошкоджені банком (філією, відділенням) банкноти, відповідно до розпоряджень Національного банку про пошкодження банкнот відсортовуються до значно зношених.

62. Банк (філія, відділення) зобов'язаний під час приймання готівки від фізичних і юридичних осіб, а також перед обробленням банкнот автоматизованим способом візуально їх перевірити та вилучити ті, що мають ознаки пошкодження, за якими вони підлягають передаванню до Національного банку для проведення досліджень.

63. Банк (філія, відділення) під час пакування готівки, яка передається до Національного банку, а також Національний банк здійснює пакування готівки в такому порядку:

1) кожні 100 аркушів банкнот, відсортованих за критеріями якості, одного номіналу й зразка формуються в корінець банкнот та пакуються хрестоподібно або поперечно бандероллю або з використанням бандерольних кілець із відповідними кольоровими смугами, що визначено єдиними характеристиками пакувального матеріалу, що використовується для упаковки банкнот і монет (додаток 5). Поперечне обандерольовання потрібно здійснювати таким чином,

щоб кінці бандеролей не потрапляли між банкнот корінця та не насувалися на його торець. Склеювання банкнот із бандероллю не допускається.

На бандеролі корінця банкнот мають бути такі реквізити:
найменування банку, код банку або номер за електронною поштою;
номінал;
кількість банкнот;
сума;

дата формування (ДД/ММ або МММ/місяць цифрами або скорочено літерами/РРРР);

підпис та іменний штамп (код) працівника, який здійснював оброблення банкнот, а в разі колективної (бригадної) матеріальної відповідальності – відбиток штампа із зазначенням коду бригади;

2) на бандеролі у разі оброблення банкнот на автоматизованій системі, яка має функцію автоматичного обандеролювання корінців банкнот, зазначаються такі реквізити:

ідентифікатор користувача;
скорочене найменування банку;
код банку;

номер автоматизованої системи оброблення банкнот;
дата і час формування корінця банкнот, а за можливості й номер укладальника автоматизованої системи оброблення банкнот;

3) на бандеролі корінця банкнот в упаковці Банкнотно-монетного двору, залежно від способу оброблення банкнот, мають зазначатися такі реквізити:

аббревіатура “НБУ”, номінал, сума, дата і час формування корінця банкнот, ідентифікатор оператора, номер укладальника – під час оброблення на автоматизованій системі контролю за якістю BPS-2000;

аббревіатура “НБУ”, номінал, сума, дата, код бригади, кодова мітка у вигляді квадрата – під час оброблення на автоматизованих лініях і попримірникового оброблення.

64. Банк (філія, відділення) кожні 10 корінців банкнот формує в пачку по 1000 аркушів одного номіналу і зразка, яка споряджається верхньою та нижньою накладками з картону. На верхній накладці пачки, сформованої вручну або на автоматизованих системах оброблення банкнот, крім реквізитів, визначених підпунктом 1 пункту 63 розділу IV цієї Інструкції, після реквізиту “номінал” у нижньому лівому куті проставляється реквізит “зразка _____ року”, “зразка до 2003 року”, або “зразків 2003 – 2007 років випуску”, або “зразків 2014 та наступних років випуску”. У верхньому правому куті бандеролей та накладки пачки не придатних до обігу банкнот проставляється штамп “зношені”, “значно зношені” або “з дефектами виробника”.

65. Бригада працівників банку (філії, відділення), Національного банку, з якою укладений договір про колективну (бригадну) матеріальну відповідальність, під час пакування пачки банкнот на накладці пачки проставляє відбиток штампа із зазначенням коду бригади та підпис працівника, який пакував пачку. На накладках пачок банкнот, оброблених на місці ручного дооброблення на автоматизованих системах оброблення, проставляються підпис та відбиток іменного штампа працівника, який здійснював оброблення цих банкнот.

66. Банк (філія, відділення), Національний банк пакують сформовану пачку банкнот із хрестоподібним обандеролюванням корінців одним із таких способів:

1) обв'язує стрічкою з полімерного матеріалу (зі зварюванням кінців стрічки) два рази впоперек пачки симетрично щодо центру і один раз уздовж по центру пачки із зварюванням перехрещень стрічки. Зварні кінці стрічки мають розташовуватися збоку пачки. На стрічці проставляються код банку або номер за електронною поштою та особистий код працівника або номер закріпленого за ним пломбіра. Під час автоматичного нанесення кодів на стрічку вони проставляються на місцях зварювання стрічки, а під час ручного нанесення – за допомогою пломбіра на повздовжній стрічці у двох - трьох місцях, після чого здійснюється обв'язка. Відбитки кодів банку та працівника мають бути чіткими, що дасть змогу однозначно ідентифікувати банк і працівника;

2) запаковує на відповідному обладнанні для оброблення банкнот у термоусадкову плівку. Зварні шви можуть бути зверху і знизу пачки або з її торців і їх має бути не більше ніж три. На один із широких боків пачки в термоусадковій плівці наклеюється перфорована клейка етикетка, яка виготовлена з матового паперу білого кольору розміром 70 x 55 мм, що унеможлиблює її несанкціоноване зняття без пошкодження. На перфоровану клейку етикетку друкарським способом проставляються реквізити “номінал”, “кількість” і “сума”, а всі інші реквізити для накладок, визначені пунктом 63 розділу IV цієї Інструкції, проставляються під час пакування пачок. У такому разі верхні та нижні накладки можуть не використовуватися;

3) пакує в поліетиленові пакети зі зварюванням країв (у разі застосування обладнання для оброблення банкнот). Під час пакування застосовуються накладки встановленого зразка. Пакети зварює працівник, який формував корінці банкнот, із проставленням свого особистого коду;

4) обв'язує, шпагатом, що не має вузлів та надривів, хрестоподібно на чотири глухих вузли. На верхній або нижній накладці на обох кінцях шпагату біля вузла накладається пломба, на якій зазначаються код банку або номер за електронною поштою, номер пломбіра (для банків) – як виняток, до придбання обладнання.

Пачка банкнот, сформована одним із способів, визначених пунктом 66 розділу IV цієї Інструкції, повинна мати щільну обв'язку, щоб унеможливити зміщення корінців у пачці.

Пачка банкнот із корінцями, обандероленими поперечно, обов'язково запаковується в термоусадкову плівку або в поліетиленові пакети.

67. Банк (філія, відділення) зобов'язаний здавати до Національного банку пачки придатних та непридатних до обігу банкнот, невідсортованих банкнот, упакованих в термоусадкову плівку чи поліетиленові пакети.

68. Банкнотно-монетний двір на бандеролі пачки банкнот, запакованої на автоматизованій лінії, зазначає такі реквізити: “Національний банк України” та “Банкнотно-монетний двір”, номінал, кількість банкнот, сума, дата формування й код бригади. На пачках, які підлягали додатковій перевірці на Банкнотно-монетному дворі, додатково проставляються підписи та штампи працівників Банкнотно-монетного двору.

Банкноти, оброблені на автоматизованій системі контролю за якістю BPS-2000, формуються в півпачки по 5 корінців у кожній, обв'язуються поліетиленовою стрічкою зі зварюванням її кінців. На один із широких боків півпачки наклеюється етикетка, виготовлена з паперу білого кольору розміром 65 x 33 мм. На етикетці мають зазначатися такі реквізити:

- 1) “Національний банк України”;
- 2) “Банкнотно-монетний двір”;
- 3) номінал;
- 4) кількість банкнот;
- 5) сума;
- 6) дата формування та ідентифікатор оператора;
- 7) номер машини;
- 8) порядковий номер вихідного масиву і номер пачки;
- 9) штрих-код для контролю за якістю етикетки.

Пачка формується з двох напівпачок, повернутих одна до одної на 180°.

Пачка банкнот пакується в термоусадкову плівку і може мати два зварних шви з боків або два зварних шви зверху та знизу пачки й один зварний шов на її торці.

69. Банк (філія, відділення), Національний банк на накладках неповних пачок і бандеролях неповних корінців банкнот додатково проставляють від руки кількість та суму банкнот.

70. Банк (філія, відділення), Національний банк пакують придатні до обігу монети одного номіналу в стандартні мішечки без зовнішніх швів. Горловина кожного мішечка прошивається разом із ярликом із тканини й щільно зав'язується шпагатом, що не має вузлів і надривів. Кінці шпагату зав'язуються глухим вузлом із накладенням пломби, на якій зазначаються код банку або номер за електронною поштою та номер пломбіра .

До неповних мішечків із монетами прикріплюється ярлик із картону із зазначенням реквізитів, установлених пунктом 71 розділу IV цієї Інструкції.

Вимоги щодо вкладення монет в упаковку визначено в додатку 6 до цієї Інструкції.

71. На ярликах до мішечків із монетами зазначаються такі реквізити:

- 1) найменування банку;
- 2) код банку або номер за електронною поштою;
- 3) номінал, а для пам'ятних монет – назва монети;
- 4) сума;
- 5) дата пакування;
- 6) прізвище (код) та підпис працівника;
- 7) код бригади та підпис працівника, який формував мішечок або відбиток штампа із зазначенням коду бригади – в разі колективної (бригадної) матеріальної відповідальності;

8) рік карбування “зразка до 2018 року” та “зразка 2018 року і наступних років випуску” – для обігових монет номіналом 1 грн.

72. На ярликах, прикріплених до мішечків, у які пакуються розмінні та обігові монети на Банкотно-монетному дворі, зазначаються такі реквізити:

- 1) повне найменування виробника монет;
- 2) логотип виробника;
- 3) номінал монет;
- 4) сума вкладень;

- 5) номер пакувальника;
- 6) дата (місяць, рік) пакування.

73. Банкотно-монетний двір прошиває горловину мішечка разом із ярликом із тканини та опломбовує її свинцевою пломбою з такими реквізитами:

- 1) логотип Монетного двору;
- 2) особистий номер пакувальника.

74. Банкотно-монетний двір пакує пам'ятні монети з дорогоцінних і недорогоцінних металів та інвестиційні монети в індивідуальну упаковку (пам'ятні монети з недорогоцінних металів та інвестиційні монети у прозорі пластикові капсули, пам'ятні монети з дорогоцінних металів у прозорі пластикові капсули та подарункові футляри разом із сертифікатом).

Інвестиційні монети пакуються в малі та великі картонні коробки. Мала коробка закривається кришкою, обандеролюється полімерною стрічкою, зважується та наклеюється паперова етикетка.

Велика коробка закривається кришкою, обандеролюється хрест-навхрест полімерною стрічкою, опломбовується за допомогою дроту та свинцевої пломби і зважується. У місці перехрестя стрічок на кришці великої картонної коробки наклеюється паперова етикетка.

Пам'ятні монети з дорогоцінних та недорогоцінних металів пакуються в малі та великі картонні коробки.

Мала коробка закривається кришкою, обандеролюється хрест-навхрест полімерною стрічкою та зважується. У місці перехрестя стрічок на кришці коробки наклеюється паперова етикетка.

Велика коробка закривається кришкою, обандеролюється хрест-навхрест полімерною стрічкою, опломбовується за допомогою дроту та свинцевої пломби і зважується. У місці перехрестя стрічок на кришці великої картонної коробки наклеюється паперова етикетка.

Паперова етикетка, яка наклеюється на малі та великі картонні коробки з пам'ятними монетами з дорогоцінних і недорогоцінних металів та інвестиційними монетами, має такі реквізити:

- 1) повне найменування виробника;
- 2) логотип Банкотно-монетного двору;
- 3) назва монети;
- 4) позначка технічних умов;
- 5) назва металу;

- 6) номінал монети;
- 7) кількість монет;
- 8) сума вкладення;
- 9) маса бруutto;
- 10) дата (число, місяць, рік) пакування;
- 11) номер пакувальника (або відбиток його штампа) та підпис;
- 12) попереджувальний напис “Зберігати при вологості не більше ніж 60 %”.

Кількість і сума вкладення пам'ятних монет із дорогоцінних і недорогоцінних металів та інвестиційних монет в упаковку, визначені в додатку 7 до цієї Інструкції.

75. Розмінні та обігові монети, виготовлені Банкотно-монетним двором, пакуються Банкотно-монетним двором у паперові ролики на автоматичних пакувальних установках. На пакувальному папері, що формує ролик, зазначаються такі реквізити:

- 1) повне найменування виробника;
- 2) логотип Банкотно-монетного двору;
- 3) номінал;
- 4) сума вкладень, грн;
- 5) кількість монет у ролику;
- 6) номер пакувальника;
- 7) позначення пакувальної машини літерами;
- 8) дата (число, місяць, рік) пакування.

Ролики з монетами в кількості, зазначеній у додатку 6 до цієї Інструкції, пакуються в термоусадкову плівку (поліетиленові пакети).

76. Банкотно-монетний двір формує два пакети з роликами у блоки шляхом їх перехресного обандеролювання полімерною стрічкою. На перехресті стрічок наклеюється самоклеювальна перфорована етикетка, з'єднуючи їх між собою, з такими реквізитами:

- 1) найменування виробника;
- 2) логотип Банкотно-монетного двору;
- 3) номінал;
- 4) кількість роликів у блоці;
- 5) сума вкладення в блок, грн;
- 6) номер пакувальника;
- 7) дата пакування;
- 8) маса бруutto блока.

77. Банкотно-монетний двір укладає блоки у контейнери, що опломбовуються. Кількість блоків (пакетів) у контейнері та сума вкладень наведені в додатку 6. Контейнери повинні супроводжуватися ярликами з такими реквізитами:

- 1) найменування виробника;
- 2) логотип Банкотно-монетного двору;
- 3) номінал;
- 4) кількість блоків в контейнері;
- 5) сума вкладення, грн.;
- 6) номер пакувальника;
- 7) дата пакування.

78. Банк (філія, відділення) у разі підкріплення власних структурних підрозділів банкнотами (монетами) та для касового обслуговування клієнтів має право формувати та пакувати готівку в порядку, установленому Положенням про організацію роботи щодо здійснення касових операцій, а для передавання готівки іншим банкам – відповідно до вимог договору між ними.

V. Порядок видачі (приймання) Національним банком банкнот у касетах банкам, їх філіям та відділенням (від банків, їх філій та відділень)

79. Банк (філія, відділення) має право отримувати підкріплення банкнотами від Національного банку, здавати придатні та не придатні до обігу, невідсортовані банкноти в касетах на умовах, передбачених ЄДБО.

80. Національний банк визначає один із таких способів роботи з банком (філією, відділенням) із застосуванням касет:

1) за банком (філією, відділенням) закріплюється певна кількість касет, видача яких оформляється актом про приймання-здавання. Обмін касет на таку саму їх кількість проводиться під час видачі (приймання) банкнот;

2) банку (філії, відділенню) видається підкріплення банкнотами в касетах із подальшим їх поверненням до Національного банку з готівкою або порожніми.

81. Банк (філія, відділення) придбаває сертифіковані індикаторні пломби, які мають відповідати вимогам ДСТУ 4551:2006, що підтверджується сертифікатом відповідності для певної партії пломб.

82. Банк (філія, відділення) виготовляє супровідні ярлики до касет із банкнотами (далі – супровідний ярлик) (додаток 8).

83. Особи, які здійснювали опломбування касет, забезпечують наявність належної кількості пачок банкнот у касеті, цілісність упаковки цих пачок, відповідність їх формування вимогам цієї Інструкції, а також відповідність суми банкнот згідно з написами на накладках (етикетках) тій сумі, що зазначена на супровідному ярлику, за умови, що корпус касети та її пломби не пошкоджені, а номер індикаторної пломби відповідає номеру, зазначеному на супровідному ярлику.

Особи, відповідальні за касети, несуть відповідальність за повноту вкладення готівки в такій касеті в разі виявлення пошкодження касет, порушення цілісності індикаторних пломб на касетах чи невідповідності номерів пломб даним, зазначеним на супровідному ярлику.

Працівники банку (філії, відділення), Національного банку, які формували пачки, забезпечують цілісність суми вкладень банкнот у пачках у повному обсязі та несуть матеріальну відповідальність відповідно до законодавства України за умови, що упаковка пачок, укладених у касету, не пошкоджена.

84. Банк (філія, відділення) зобов'язаний зберігати пачки банкнот, доставлені в касетах, у сховищі. Пачки банкнот можуть зберігатися як у касетах, так і вилученими з них (у стосі повинно бути не більше 16 касет).

85. Банк (філія, відділення) самостійно визначає порядок обліку та місце зберігання порожніх касет у своєму приміщенні.

86. Банк (філія, відділення) зобов'язаний перевіряти під час підрахунку залишків готівки у сховищі опломбовані касети з банкнотами за їх кількістю і за написами на супровідних ярликах без їх відкриття.

87. Національний банк щороку станом на 1 січня та 1 липня зобов'язаний здійснювати звірення кількості касет, що позасистемно обліковуються в Національному банку, і касет, які зберігаються в банку (філії, відділенні). Банк (філія, відділення) зобов'язаний надати Національному банку інформацію про кількість касет, що перебувають у них на зберіганні. Строки надання такої інформації передбачено ЄДБО.

88. Пакування пачок банкнот у касети, закриття та опломбування касет здійснює Національний банк і банки (філії, відділення).

89. Національний банк для пакування пачок банкнот у касети призначає матеріально відповідальних осіб, касових працівників у кількості не менше двох осіб, банк (філія, відділення) – двох відповідальних осіб, за умови, що з ними укладено договір про колективну матеріальну відповідальність (далі – пакувальники).

90. Пакувальники вкладають до однієї касети 10 пачок одного номіналу та зразка, сформовані відповідно до вимог цієї Інструкції.

91. Національний банк під час підготовки готівки для видачі банку (філії, відділенню) з оборотної каси, а банки (філії, відділення) під час здавання готівки мають право пакувати як повні, так і неповні (до 10 пачок) касети з пачок банкнот одного номіналу та зразка або повні та неповні касети з пачок банкнот різного номіналу й зразка (збірні касети). Банк (філія, відділення) здає до Національного банку тільки одну неповну касету, сформовану з пачок одного номіналу та зразка.

Національний банк перевкладає пачки банкнот із неповних або збірних касет, прийнятих від банків (філій, відділень) до оборотної каси, і формує повні касети для передачі до своїх сховищ.

92. Пакувальники зобов'язані перевіряти перед укладанням у касету відповідність пачок банкнот даним, зазначеним у супровідному ярлику, а також відсутність пошкоджень на упаковці пачок банкнот, на корпусі та кришці касети.

93. Пакувальники після вкладання пачок банкнот у касету вкладають за захисну прозору пластину зовнішнього відділення касети супровідний ярлик, сформований Національним банком, на якому має зазначатися:

- 1) найменування, код Національного банку;
- 2) напис “зношені” або “значно зношені” – у разі необхідності;
- 3) номінал;
- 4) індекс;
- 5) кількість пачок банкнот;
- 6) сума цифрами та словами;
- 7) ідентифікаційний номер індикаторних пломб;
- 8) дата вкладання пачок банкнот;
- 9) прізвища, ініціали та підписи пакувальників (для Банкотно-монетного двору – прізвище, ініціали та підпис контролера).

94. Супровідний ярлик до касети з банкнотами, сформований банком, має містити такі реквізити:

- 1) найменування регіону;
- 2) найменування, код банку (філії, відділення), що здійснював пакування касети;
- 3) напис “зношені” або “значно зношені” – у разі необхідності;
- 4) номінал;
- 5) зразок випуску банкнот (“зразка _____ року”, “зразка до 2003 року”, або “зразків 2003 – 2007 років випуску”, або “зразків 2014 та наступних років випуску”);
- 6) кількість пачок банкнот;
- 7) суму цифрами та словами;
- 8) ідентифікаційний номер індикаторних пломб;
- 9) дату вкладення пачок банкнот;
- 10) прізвища, ініціали та підписи пакувальників.

95. Пакувальники зобов'язані здійснювати опломбування касети не менше ніж двома індикаторними пломбами. Пакувальники вставляють індикаторні пломби в отвори для опломбування, розміщені на касеті ближче до центру.

96. Банк (філія, відділення) визначає у внутрішніх положеннях (інструкціях) порядок роботи з індикаторними пломбами (приймання, зберігання, видача та контроль за використанням, утилізація).

97. Приймання-видачу пачок банкнот через інкасаторів у касетах в Національному банку здійснюють матеріально відповідальні особи або відповідальні особи, а в банках (філіях, відділеннях) – відповідальні особи сховища.

98. Передавання банкнот у касетах як в Національному банку, так і безпосередньо в банку (філії, відділенні) здійснюється за описами цінностей без відкриття касет і порушення індикаторних пломб, якими ці касети опломбовані, відповідно до даних, що зазначені на супровідному ярлику.

Видача інкасаторам порожніх касет здійснюється за описом цінностей, у якому зазначається їх кількість.

99. Інкасатори, матеріально відповідальні особи (відповідальні особи) Національного банку, банк (філія, відділення) під час приймання касет зобов'язані перевірити:

- 1) відповідність номерів індикаторних пломб номерам, зазначеним на супровідному ярлику;
- 2) відсутність пошкоджень на корпусі касети та індикаторних пломбах;
- 3) правильність оформлення реквізитів і наявність підписів пакувальників на супровідному ярлику.

100. Інкасатори приймають касети з пачками банкнот від банку (філії, відділення) або матеріально відповідальних осіб (відповідальних осіб) Національного банку лише за умови відповідності упаковки касет вимогам розділу III цієї Інструкції.

101. Банк (філія, відділення), матеріально відповідальні особи (відповідальні особи) Національного банку в разі виявлення під час приймання від інкасаторів опломбованої касети невідповідностей в оформленні супровідного ярлика, пошкодження індикаторної пломби, корпусу та/або кришки касети здійснюють приймання банкнот за пачками. Для цього така касета розкривається, а всі вкладені в неї пачки банкнот виймаються під наглядом інкасаторів.

Банк (філія, відділення), матеріально відповідальні особи (відповідальні особи) Національного банку під час виймання пачок банкнот із касет зобов'язані здійснювати перевірку пачок банкнот, що вкладені в касети.

Національний банк, банк (філія, відділення) у разі встановлення невідповідності вкладення готівки даним супровідного ярлика оформляє акт про розбіжності за результатами перевірки пачок банкнот, вкладених у касети.

VI. Касові операції банків (філій, відділень) із клієнтами

102. До касових документів, які оформляються банками (філіями, відділеннями) згідно з касовими операціями, визначеними цією Інструкцією, належать:

- 1) заява на переказ готівки (додаток 9);
- 2) прибутково-видатковий касовий ордер (додаток 10);
- 3) заява на видачу готівки (додаток 11);
- 4) прибутковий касовий ордер (додаток 12);
- 5) видатковий касовий ордер (додаток 13);
- 6) грошовий чек (додаток 14);
- 7) квитанція про прийняття на інкасо банкнот іноземних держав (додаток 15);
- 8) квитанція про приймання до сплати на інкасо чеків у іноземній валюті, рахунки на сплату платежів, а також сліп, квитанція, чек банкомата, що формуються платіжними пристроями, документи для відправлення переказу готівки та отримання його в готівковій формі, установлені відповідною платіжною системою.

Банк (філія, відділення) здійснює валютно-обмінні операції, а також операції з банківськими металами на підставі касових документів, визначених Інструкцією про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України, затвердженою постановою Правління Національного банку України від 12 грудня 2002 року № 502, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 14 січня 2003 року за № 21/7342 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 30 квітня 2014 року № 249) (зі змінами), та Положенням про здійснення операцій з банківськими металами, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 06 серпня 2003 року № 325, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 29

серпня 2003 року за № 749/8070 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 30 грудня 2011 року № 497) (зі змінами).

Банк (філія, відділення) для проведення операцій із цінностями, які обліковуються на позабалансових рахунках, використовує видатковий позабалансовий ордер (додаток 16) і прибутковий позабалансовий ордер (додаток 17).

103. Касові документи, які визначаються відповідною платіжною системою та застосовуються банками (філіями, відділеннями) під час приймання переказу готівки та виплати її суми отримувачу готівкою, мають містити обов'язкові реквізити, установлені пунктом 104 розділу VI цієї Інструкції.

Форми касових документів, що формуються із застосуванням платіжних пристроїв, установлюються банком/небанківською фінансовою установою з урахуванням обов'язкових реквізитів, установлених пунктом 122 розділу VI цієї Інструкції, та технічних можливостей платіжного пристрою.

Грошові чеки виготовляються лише друкарським способом.

104. Касові документи мають містити такі обов'язкові реквізити:

- 1) найменування банку, який здійснює касову операцію;
- 2) дату здійснення операції;
- 3) зазначення платника та отримувача;
- 4) суму касової операції;
- 5) призначення платежу;
- 6) власноручні підписи або ЕП платника/отримувача;
- 7) власноручні підписи або ЕЦП працівників банку (філії, відділення), уповноважених здійснювати касову операцію;
- 8) номер рахунку отримувача;
- 9) найменування і код банку отримувача.

105. Грошовий чек, заява на видачу готівки, відповідно до яких банк (філія, відділення) видає клієнтам готівку, незалежно від суми мають містити:

- 1) найменування пред'явленого документа отримувача (паспорт громадянина України або інший документ, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаний на території України для укладання правочинів);

2) серію (за наявності), номер і дату видачі пред'явленого документа отримувача;

3) найменування установи, що видала документ [для нерезидентів – номер (за наявності – серія) паспорта (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаний на території України для укладення правочинів), дату видачі та орган, що його видав, громадянство].

У прибуткових, видаткових та прибутково-видаткових касових ордерах на приймання та видачу готівки працівникам банку (філії, відділення) зазначаються прізвище, ім'я, по батькові отримувача, найменування та номер документа (посвідчення/перепустки).

Реквізити в усіх касових документах заповнюються згідно з правилами, зазначеними в додатку 18 до цієї Інструкції.

106. Грошові чеки дійсні протягом 10 календарних днів із дня їх виписки, не враховуючи день виписки. Дата на чеку зазначається так: дата та рік цифрами, місяць словом. Грошовий чек має містити підписи (підпис) уповноважених осіб (особи) клієнта згідно з карткою зразків підписів. У разі невикористання печатки клієнтом у своїй діяльності, відбиток печатки клієнта на грошовому чеку не є обов'язковим. Використання факсиміле не допускається.

107. Клієнт заповнює касові документи від руки чи за допомогою технічних засобів або банк (філія, відділення) за згодою клієнта заповнює касові документи із застосуванням технічних засобів чи системи автоматизації банку (далі – САБ).

Правильність заповнення банком (філією, відділенням) реквізитів касового документа із застосуванням технічних засобів або САБ клієнт засвідчує своїм власноручним підписом або ЕП.

108. Прибуткові, видаткові та прибутково-видаткові касові ордери, заяви на видачу готівки банк (філія, відділення) оформляє за допомогою технічних засобів або випишує з використанням копіювального або самокопіювального паперу із зазначенням номера примірника в правому верхньому кутку.

109. Банк (філія, відділення) визначає відповідальних працівників, яким надається право підписувати касові документи, з використанням ЕП працівника банку (філії, відділення), забезпечує перевірку авторства та цілісності таких підписів і визначає систему їх зберігання, а також систему контролю за виконанням касових операцій.

110. Банк (філія, відділення) на вимогу клієнта надає таку кількість примірників паперових касових документів, крім грошового чека, яка потрібна для учасників розрахунків, або касовий електронний документ.

Банк (філія, відділення) за згодою клієнта має право визначати шляхи відправлення електронного касового документа, який є підтвердженням касової операції (смс-повідомлення, електронна пошта клієнта та/або інші шляхи дистанційного каналу обслуговування).

111. Банк (філія, відділення) здійснює ідентифікацію і верифікацію клієнтів (представників клієнтів), вивчення клієнтів, визначення ризиків клієнтів та здійснення їх оцінки, оцінка репутації клієнтів, які здійснюють касові операції без відкриття рахунку, відповідно до законодавства України про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

112. Банк (філія, відділення) застосовує прибутково-видаткові касові ордери для оформлення:

1) операцій з приймання та видачі готівки Національному банку, банкам, філіям (відділенням) за описом цінностей, клієнтам банку (філії, відділення) на договірних умовах, а також видачі підкріплень власним філіям (відділенням) в опломбованих інкасаторських сумках з проставленням реквізитів, що передбачені у рядках 22 та 23 додатку 18 до цієї Інструкції;

2) касових операцій із завантаження і розвантаження платіжних пристроїв, видачі та приймання готівки під звіт працівниками банку (філії, відділення) під час ведення аналітичного обліку, переміщення готівки з відповідних рахунків;

3) загальної суми проведених касових операцій (приймання платежів за рахунками від фізичних осіб, операції, виконані із застосуванням електронних платіжних засобів через операційну касу та/або платіжні пристрої).

Банк (філія, відділення) роздруковує прибутково-видаткові касові ордери за операціями видачі/внесення готівки клієнтами через банкомати та ПТКС за потреби.

113. Банк (філія, відділення) у заявах на переказ готівки для нарахування податків, адміністративних послуг, зборів та інших платежів до бюджету і фондів соціального страхування в реквізитах зазначає:

1) код бюджетної класифікації;

2) код платежу;

3) реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію (за наявності) та номер паспорта громадянина України, найменування органу, що його видав, і дата видачі паспорта (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаний на території

України для укладання правочинів) [для нерезидентів – номер (та за наявності – серія) паспорта (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаний на території України для укладення правочинів), дату видачі та орган, що його видав, громадянство];

4) громадянство;

5) для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили відповідні органи державної фіскальної служби і мають відмітку в паспорті;

б) для сплати платежів за штрафами у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху – серію та номер протоколу про адміністративне правопорушення (код бюджетної класифікації – 21081300), за сплати платежів за адміністративні послуги – код платежу, залежно від виду такої послуги.

114. Банк (філія, відділення) приймає платежі готівкою за рахунками на сплату платежів (квартплата та комунальні послуги, телефонний зв'язок, телебачення, електроенергія, газ, інтернет, охорона), які формуються юридичною особою – отримувачем платежів.

Касовий документ має містити всі обов'язкові реквізити, що передбачені пунктом 104 розділу VI цієї Інструкції.

Банк (філія, відділення) має право оформлювати заяви на переказ готівки в САБ на підставі рахунків на сплату платежів, які формуються юридичною особою – отримувачем платежів або на підставі інформації наданої клієнтом, що засвідчується підписом клієнта.

Банк зобов'язаний фіксувати в протоколі САБ або реєстрі у формі, яка не допускає зміни його змісту, що підтверджує виконання зазначених касових операцій, усі операції з приймання платежів готівкою за рахунками на сплату платежів.

115. Банк (філія, відділення) протягом операційного часу на касових документах проставляє поточну дату здійснення касової операції, а в післяопераційний час - поточну дату і час приймання документів або напис чи штамп “вечірня” або “післяопераційний час”.

Банк (філія, відділення) виконані протягом операційного часу касові операції відображає в бухгалтерському обліку в цей самий операційний день, а в післяопераційний час - не пізніше наступного операційного дня.

116. Банку (філії, відділенню) забороняється під час здійснення касових операцій виправляти в касових документах такі реквізити:

1) номери рахунків (за винятком зміни номера рахунку на грошових чеках у зв'язку з реорганізацією банку);

2) найменування клієнта;

- 3) суми;
- 4) призначення платежу;
- 5) прізвища, імені, по батькові отримувача (платника).

117. Банк (філія, відділення) повертає касовий документ і готівку платнику, якщо прибутковий документ не заповнено або заповнено з порушенням вимог (виправлення реквізитів), що встановлені цією Інструкцією. Якщо сума наявних коштів менша, ніж сума платежу, то клієнт додає потрібну суму готівки або операція не виконується, а документ і готівка повертається платнику. Банк (філія, відділення) визначає Положенням про організацію роботи щодо здійснення касових операцій порядок анулювання касової операції.

118. Клієнт має право зазначити в заяві на переказ готівки дату валютування, яка не може перевищувати 10 календарних днів після складання касового документа (день складання не враховується). Банк (філія, відділення) не приймає касовий документ до виконання, якщо дата валютування перевищує 10 календарних днів.

Банк (філія, відділення) здійснює виплату отримувачам сум переказів готівкою починаючи з визначеної клієнтом дати валютування. Банк (філія, відділення) здійснює виплату переказу, починаючи з першого робочого дня, наступного за днем, який визначено датою валютування, якщо дата валютування припадає на неробочий день.

Клієнт має право відкликати кошти до настання дати валютування, у зв'язку з чим подає банку (філії, відділенню) лист (для юридичних осіб) або заяву (для фізичних осіб) про відкликання коштів.

Банк (філія, відділення) отримувача зобов'язаний протягом трьох робочих днів повернути суму переказу банку (філії, відділенню) платника, якщо отримувач переказу протягом тридцяти робочих днів з дати валютування не отримав суму переказу.

Банк (філія, відділення) здійснює виплату відкликаних (повернутих) коштів готівкою фізичним особам та самозайнятим особам – як виплата переказу без відкриття рахунку, а юридичним особам – шляхом зарахування на їх поточні рахунки.

Банк (філія, відділення) здійснює повернення помилково та/або надміру зарахованих податків, зборів та інших доходів до бюджетів за поданням органів, що контролюють справляння надходжень до бюджету.

Банк (філія, відділення) забезпечує облік на рахунках та контроль по повернутих переказах коштів та платежах готівкою за рахунками на сплату платежів від населення до повної їх виплати належним отримувачам.

119. Банк (філія, відділення) за операціями з видачі готівки або приймання її для зарахування на відповідний рахунок із застосуванням платіжних пристроїв формує та надає клієнту відповідний касовий документ (квитанція/чек

банкомата, сліп) у вигляді паперового або електронного документа відповідно до умов договору. На вимогу клієнта за операціями з видачі готівки із застосуванням банкомата, формується і роздруковується чек банкомата.

120. Банк (філія, відділення) має право налаштовувати термінали самообслуговування таким чином, щоб клієнт перед здійсненням касової операції мав змогу обирати на екрані терміналу шляхи отримання квитанції в електронному вигляді, яка є підтвердженням касової операції, смс-повідомлення, електронна пошта клієнта та/або інші шляхи дистанційного каналу обслуговування, які передбачені технологією налаштування терміналу самообслуговування та Положенням про організацію роботи щодо здійснення касових операцій.

121. Банк (філія, відділення) оформляє за підсумками касових операцій, виконаних із застосуванням платіжних пристроїв, на загальну їх суму за видами платежу прибутково-видатковий касовий ордер для відображення в бухгалтерському обліку.

122. Банк (філія, відділення) забезпечує формування касових документів, що створюються платіжним пристроєм із застосуванням електронного платіжного засобу, які мають містити такі обов'язкові реквізити:

1) назва платіжної системи, якщо операція здійснювалася з її використанням;

2) ідентифікатор банку (філії, відділення) або інші реквізити, за допомогою яких є можливість його ідентифікувати;

3) номер платіжного пристрою;

4) дату та час здійснення операції;

5) суму та валюту операції;

6) вид операції;

7) реквізити електронного платіжного засобу, які передбачені правилами безпеки платіжної системи;

8) код авторизації або інший код, що ідентифікує операцію в платіжній системі;

9) суму комісійної винагороди.

123. Квитанція платіжного терміналу, сліп, що складається банком (філією, відділенням) в разі здійснення касової операції в операційній касі, мають

містити, крім зазначених у пункті 122 розділу VI цієї Інструкції реквізитів, такі реквізити:

- 1) власноручний підпис або ЕП працівника(ів) банку (філії, відділення);
- 2) власноручний підпис або ЕЦП держателя електронного платіжного засобу (у разі оформлення сліпа – обов’язково, а в разі оформлення квитанції платіжного терміналу – відповідно до умов договору та згідно з внутрішньобанківськими правилами, правилами платіжної системи).

124. Квитанції/чеки банкоматів, що формуються банком (філією, відділенням) з використанням платіжних пристроїв за результатами операцій з приймання готівки для зарахування її суми на рахунки без застосування електронного платіжного засобу, крім реквізитів, зазначених у пункті 122 розділу VI цієї Інструкції, мають містити такі реквізити:

- 1) платник;
- 2) отримувач;
- 3) код отримувача;
- 4) номер рахунку отримувача;
- 5) найменування банку (філії, відділення) отримувача;
- б) код банку отримувача.

125. Реквізити касових документів, що формуються банком (філією, відділенням) із застосуванням платіжних пристроїв за результатами касових операцій, заповнюються як клієнтами, так і в автоматичному режимі платіжного пристрою, які використовують бази даних автоматизованої системи.

126. Банк (філія, відділення) має право в Положенні про організацію роботи щодо здійснення касових операцій визначати додаткові реквізити касових документів, що формуються банком (філією, відділенням) із застосуванням платіжних пристроїв, імпринтерів, платіжних терміналів, необхідні для здійснення касових операцій.

127. Банк (філія, відділення) приймає від клієнта готівку для здійснення її переказу через операційну касу і платіжні пристрої.

128. Банк (філія, відділення) здійснює приймання від клієнта готівки національної валюти через операційну касу за такими прибутковими касовими документами:

- 1) за заявою на переказ готівки:
від юридичних осіб:
для зарахування на власні поточні рахунки;
для зарахування на рахунки банку (філії, відділення);
для зарахування на рахунки, відкриті в цьому самому банку або в іншому банку;
від фізичних осіб:
для зарахування на поточні, вкладні (депозитні) рахунки;
для зарахування на рахунки банку (філії, відділення);
для зарахування на рахунки, відкриті в цьому самому банку або в іншому банку;
для погашення кредиту;
для переказу без відкриття рахунку;
- 2) за рахунками на сплату платежів – від фізичних осіб на користь юридичних осіб;
- 3) за прибутковим касовим ордером – від працівників банку (філії, відділення) за внутрішньобанківськими операціями;
- 4) за документами, установленими відповідною платіжною системою – від фізичних і юридичних осіб для відправлення переказу та виплати його отримувачу готівкою в національній валюті.

129. Банк (філія, відділення) здійснює приймання готівки іноземної валюти від клієнтів за такими прибутковими касовими документами:

- 1) за заявою на переказ готівки:
від юридичних осіб-резидентів, від фізичних осіб-підприємців та представництв-нерезидентів для зарахування на власні поточні рахунки;
від уповноваженого представника нерезидента – суб'єкта господарювання для зарахування на розподільчий рахунок в іноземній валюті, відкритий цим банком (філією, відділенням) резиденту – суб'єкту господарювання;
від фізичних осіб:
для зарахування на поточні, вкладні (депозитні) рахунки;
для погашення кредиту;
для переказу готівки без відкриття рахунку;
- 2) за прибутковим касовим ордером – від працівників та клієнтів банку (філії, відділення) за внутрішньобанківськими операціями;
- 3) за документами, установленими відповідною платіжною системою – від фізичних осіб на відправлення переказу, який приймається в готівковій формі.

130. Банк (філія, відділення) перевіряє в прибуткових касових документах:

1) повноту заповнення реквізитів;

2) наявність і тотожність власноручних підписів відповідальних працівників банку (філії, відділення) із зразками підписів (у разі прийняття касових документів у паперовому вигляді через відповідальних працівників банку);

3) наявність ЕП відповідальних працівників банку (філії, відділення), їх відповідність вимогам до ЕЦП, прирівняного до власноручного підпису.

131. Банк (філія, відділення) здійснює приймання платежів від клієнтів із застосуванням САБ.

132. Банк (філія, відділення) має право надіслати отримувачу переказу повідомлення про надходження на його ім'я переказу в порядку, установленому банком.

133. Банк (філія, відділення) приймає від клієнтів готівку в операційну касу шляхом:

1) суцільного поаркушного перерахування – банкноти;

2) за кружками – монети.

134. Банк має право за прийнятим рішенням прийняти в операційну касу іноземну валюту у вигляді монет, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, лише в разі:

1) касового обслуговування юридичних осіб, що мають право використовувати іноземну валюту як засіб платежу або здійснювати розрахунки, пов'язані з відрядженням за кордон;

2) здійснення касових операцій з фізичними особами.

Банк (філія, відділення) купує у фізичної особи після виконання переказу, який приймається в готівковій формі, залишок суми в іноземній валюті, якщо він менший, ніж номінальна вартість мінімальної банкноти, що перебуває в обігу, за гривні за курсом, установленим банком на час здійснення касової операції. За наявності в операційній касі банку (філії, відділення) іноземної валюти у вигляді монет, за згодою клієнта такий залишок може бути виданий монетами.

Банк (філія, відділення) має право приймати перекази без викупу залишку суми меншого номінальної вартості за кожним переказом окремо в разі одночасного виконання клієнтом декількох переказів, які приймаються в готівковій формі (за окремими касовими документами), кожен із яких має залишок суми в іноземній валюті менший, ніж номінальна вартість мінімальної банкноти, що перебуває в обігу, водночас загальна сума переказів не має такого залишку.

135. Банк (філія, відділення) зобов'язаний надати клієнту після завершення приймання готівки квитанцію (другий примірник прибуткового касового ордера) або інший документ, що є підтвердженням про внесення готівки у відповідній платіжній системі у вигляді паперового або електронного документа відповідно до законодавства України, умов договору, внутрішньобанківських правил, правил платіжної системи. Квитанція або інший документ, що є підтвердженням про внесення готівки у відповідній платіжній системі, має містити:

- 1) найменування банку (філії, відділення), який здійснив касову операцію;
- 2) дату здійснення касової операції (час виконання операції або напис чи штамп “вечірня” чи “післяопераційний час” – у разі здійснення касової операції в післяопераційний час);
- 3) підпис працівника банку (філії, відділення), який прийняв готівку;
- 4) відбиток штампа або ЕП працівника банку (філії, відділення), засвідчений електронним підписом САБ. Відбиток печатки банку (філії, відділення) не є обов'язковим.

136. Банк (філія, відділення) приймає від клієнта плату за банківські послуги за окремим касовим документом (прибутковий касовий ордер або заява на переказ готівки), оформленим банком (філією, відділенням) у вигляді паперового або електронного документа відповідно до вимог цієї Інструкції та Положення про організацію роботи щодо здійснення касових операцій.

137. Банк (філія, відділення) після закінчення касового обслуговування клієнтів підраховує суми за касовими документами, за якими проведені касові операції, і звіряє їх та залишок готівки в операційній касі з даними бухгалтерського обліку.

138. Банк (філія, відділення) зобов'язаний видавати з каси банку клієнтам тільки придатні до обігу банкноти (монети).

Банк (філія, відділення) видає іноземну валюту у вигляді монет у разі її наявності в операційній касі юридичним особам, що мають право використовувати іноземну валюту як засіб платежу або здійснювати розрахунки, пов'язані з відрядженнями за кордон, та фізичним особам.

139. Банк (філія, відділення) видає з операційної каси готівку національної валюти за такими видатковими касовими документами:

- 1) за грошовим чеком (або заявою на видачу готівки) – юридичним особам, їх відокремленим підрозділам, а також фізичним особам-підприємцям. У разі використання заяви на видачу готівки юридична особа, її відокремлений підрозділ, а також фізична особа-підприємець мають представити банку (філії,

відділенню) довіреність на кожну заяву на видачу готівки або одноразово на здійснення таких операцій:

юридичною особою на уповноважену особу, якщо вона не внесена в картку із зразками підписів як особа з правом першого або другого підпису;
фізичною особою-підприємцем у разі надання повноважень іншій особі;

2) за заявою на видачу готівки:

видача готівки фізичним особам з поточних, вкладних (деPOSITНИХ) рахунків;

видача готівки фізичним і юридичним особам за переказом без відкриття рахунку (з представленням юридичною особою довіреності на уповноважену особу);

за операціями з рахунками умовного зберігання (ескроу);

за операціями з видачі кредиту;

за операціями з відшкодування сумнівних банкнот, які за результатами дослідження Національного банку визнані справжніми;

3) за документом на отримання переказу готівкою в національній валюті, установленим відповідною платіжною системою – фізичним і юридичним особам (з представленням юридичною особою довіреності на уповноважену особу);

4) за видатковим касовим ордером – працівникам банку (філії, відділення) за внутрішньобанківськими операціями.

140. Банк (філія, відділення) у разі використання електронного документообігу на договірних умовах з клієнтом видає з операційної каси готівку національної валюти за заявкою на видачу готівки з поточного рахунку юридичної особи її відокремленого підрозділу, а також фізичної особи-підприємця. У цьому разі під час отримання готівки пред'являється довіреність, яка може бути передана до банку (філії, відділення), у вигляді електронного документа засобами систем дистанційного обслуговування (для юридичних осіб, для фізичних осіб-підприємців).

141. Клієнт – юридична особа (фізична особа-підприємець) заповнює для одержання грошової чекової книжки заяву про видачу грошової чекової книжки (додаток 19) в одному примірнику, на якій проставляється дозвільний напис уповноваженого працівника банку.

Банк (філія, відділення) має право приймати заяву про видачу грошової чекової книжки у вигляді електронного документа засобами систем дистанційного обслуговування.

Банк (філія, відділення) заповнює до видачі клієнту грошової чекової книжки на кожному чеку реквізити [найменування та код банку, найменування

юридичної особи (прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи), номер його поточного рахунку] і реєструє їх номери в порядку, визначеному банком.

142. Банк (філія, відділення) здійснює видачу з операційної каси готівки іноземної валюти за такими видатковими касовими документами:

- 1) за заявою на видачу готівки:
 - юридичним особам, їх відокремленим підрозділам, а також фізичним особам-підприємцям з їх поточних рахунків на цілі, передбачені законодавством України;
 - фізичним особам:
 - з їх поточних, вкладних (депозитних) рахунків та переказу без відкриття рахунку;
 - за операціями з рахунками умовного зберігання (ескроу);
 - за операціями з відшкодування банкнот іноземної валюти, прийнятих на інкасо;
- 2) за видатковим касовим ордером – працівникам банку (філії, відділення) за внутрішньобанківськими операціями;
- 3) за документами на отримання переказу в готівковій формі, установлені відповідною платіжною системою – фізичним особам.

143. Банк (філія, відділення) перед видачею готівки у видаткових касових документах (заява на видачу готівки, видатковий касовий ордер, грошовий чек) перевіряє:

- 1) повноту заповнення реквізитів на документі;
- 2) наявність власноручних підписів відповідальних осіб банку (філії, відділення), яким надано право підпису касових документів, і тотожність їх зразкам або наявність ЕП відповідальних осіб банку (філії, відділення), їх відповідність вимогам до ЕЦП, прирівняного до власноручного підпису;
- 3) належність пред'явленого документа – отримувача: серію (за наявності) та номер паспорта громадянина України, найменування органу, що його видав, і дата видачі паспорта (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаний на території України для укладання правочинів) [для нерезидентів – номер (та за наявності – серія) паспорта (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаний на території України для укладення правочинів), дату видачі та орган, що його видав, громадянство];
- 4) відповідність оформлення довіреності на отримання готівки вимогам законодавства України – у разі отримання готівки за довіреністю;

5) наявність власноручного підпису або ЕЦП отримувача.

144. Банк (філія, відділення) видає клієнту, який отримує готівку за кількома видатковими касовими документами з різних рахунків, готівку за кожним таким документом окремо або за згодою клієнта загальною сумою.

145. Банк (філія, відділення) у разі звернення до банку (філії, відділення) отримувача переказу з вимогою про виплату суми переказу готівкою перевіряє наявність інформації про надходження такого переказу.

146. Банку (філії, відділенню) забороняється здійснювати виплату переказу готівкою без відкриття рахунку за видатковим касовим документом на суму, меншу, ніж сума переказу, що надійшла.

147. Банк (філія, відділення) здійснює видачу банкнот із операційної каси повними та неповними пачками та корінцями банкнот у непошкодженій упаковці за зазначеними на накладках (етикетках) і бандеролях сумами без поаркушного перерахування або окремими банкнотами. Банк (філія, відділення) перераховує суцільно банкноти з розкритих повних або неповних пачок та корінців банкнот, а також пачки та корінці банкнот з пошкодженою упаковкою попередньо перед видачею.

148. Банк (філія, відділення) здійснює видачу монет в непошкодженій упаковці, розфасовані в мішечки (блоки), пакети та ролики, за написами на ярликах, пакетах і роликах, а також окремими кружками.

149. Операції з виплати готівки іноземної валюти з поточних, вкладних (депозитних) рахунків або фізичним особам за переказами без відкриття поточних рахунків здійснюються банком (філією, відділенням) через операційну касу за наявності цієї валюти в повній сумі.

Залишок іноземної валюти менший, ніж номінальна вартість мінімальної банкноти, що перебуває в обігу, купується банком (філією, відділенням) у фізичної особи та продається фізичній особі за гривню за курсом, установленим банком на час здійснення касової операції. За наявності в операційній касі банку (філії, відділення) іноземної валюти у вигляді монет, за згодою клієнта, такий залишок може бути виданий монетами.

Банк (філія, відділення) має право видавати кошти без викупу залишку суми меншого номінальної вартості за кожною операцією окремо в разі видачі йому готівки іноземної валюти одночасно з декількох рахунків (за окремими касовими документами), кожна з яких має залишок суми в іноземній валюті менший, ніж номінальна вартість мінімальної банкноти, що перебуває в обігу, але загальна сума видачі не має такого залишку.

150. Клієнт перевіряє видану йому з операційної каси (не відходячи від неї) готівку:

- 1) банкноти – за пачками та корінцями;
- 2) монети – за мішечками (блоками), пакетами і роликами;
- 3) окремі банкноти (монети) перераховує поаркушно (за кружками).

151. Банк (філія, відділення) після завершення видачі готівки клієнту відповідно до законодавства України, умов договору та згідно з Положенням про організацію роботи щодо здійснення касових операцій, правилами платіжної системи зобов'язаний йому надати у вигляді паперового або електронного документа один примірник видаткового касового документа (заява на видачу готівки, видатковий касовий ордер). Видатковий касовий документ у вигляді паперового документа, крім реквізитів, передбачених пунктом 104 розділу VI цієї Інструкції, має містити відбиток штампа банку (філії, відділення). Відбиток печатки банку (філії, відділення) на видатковому касовому документі у вигляді паперового документа не є обов'язковим. На електронний документ, який має ЕП уповноваженого працівника банку (філії, відділення), електронна печатка може не накладатися.

152. Клієнт має право здійснити перерахування отриманої готівки (банкнот в повних пачках поаркушно, монет у повних мішечках за кружками) у відведеному для цього приміщенні банку (філії, відділення) під контролем працівника банку (філії, відділення).

153. Працівник банку (філії, відділення) під час здійснення візуального контролю за перерахуванням готівки стежить за тим, щоб верхня і нижня накладки (етикетка), бандеролі з корінців банкнот, упаковка пачки, а також ярлики і обв'язка з пломбою від мішечка, упаковка блока, пакета, роликів з монетами зберігалися до закінчення перерахування.

154. Банк (філія, відділення) у разі виявлення клієнтом під час перерахування готівки недостач або надлишків банкнот (монет) у пачках, окремих корінцях або мішечках (блоках, пакетах, роликах) уживає заходів щодо перевірки готівки і в разі підтвердження розбіжностей складає акт про розбіжності у двох примірниках, що підписується особами, які були присутні під час перерахування, та затверджується його керівником.

155. Банк (філія, відділення) відповідно до акта про розбіжності відшкодовує отримувачу готівки (юридичній або фізичній особі) з операційної каси виявлену клієнтом під час перерахування готівки суму недостачі, а її надлишок приймає до операційної каси.

156. Банк (філія, відділення) не приймає претензії від клієнта щодо відшкодування недостачі, якщо готівка не була перерахована клієнтом у

приміщенні банку (філії, відділення) під контролем працівника банку (філії, відділення).

157. Банк (філія, відділення) після закінчення касового обслуговування клієнтів підраховує суми за касовими документами, за якими проведені касові операції, і звіряє їх та залишок готівки в операційній касі з даними бухгалтерського обліку.

VII. Порядок вилучення з обігу та передавання для дослідження сумнівних банкнот (монет).

Здійснення операцій з приймання на інкасо банкнот іноземних держав

158. Банк (філія, відділення) у разі виявлення під час приймання, оброблення, видачі готівки сумнівних щодо справжності та платіжності банкнот (монет) національної валюти (далі – сумнівна національна валюта), навмисно пошкоджених банкнот, пошкодженої національної валюти, а також сумнівних щодо справжності банкнот іноземної валюти (далі – сумнівна іноземна валюта) зобов'язаний вилучити їх з оформленням довідки про вилучення (прийняття) банкнот (монет) для дослідження (додаток 20) у трьох примірниках.

Банк (філія, відділення) оформляє під час приймання або оброблення банкнот національної валюти, пошкоджених спеціальним розчином, довідку про вилучення банкнот національної валюти, пошкоджених спеціальним розчином, для проведення розслідувань та відповідних досліджень правоохоронними органами (додаток 21).

159. Банку (філії, відділенню) забороняється видавати клієнтам, а також повертати чи тимчасово передавати виявлені в них сумнівну національну валюту, навмисно пошкоджені банкноти, пошкоджену національну валюту, а також сумнівну іноземну валюту.

Банк (філія, відділення) у разі виявлення в однієї фізичної або юридичної особи двох або більше банкнот (монет) національної та/або банкнот іноземної валюти з однаковими ознаками підроблення, навмисно пошкоджених банкнот, пошкодженої національної валюти зобов'язаний негайно засобами телекомунікаційного зв'язку повідомити підрозділ Національної поліції України за місцезнаходженням банку (філії, відділення). Банкноти (монети) з однаковими ознаками підроблення, навмисно пошкоджені банкноти, пошкоджена національна валюта передаються уповноваженому представнику Національної поліції України за актом, який складається банком (філією, відділенням) у довільній формі із зазначенням номіналів банкнот, їх реквізитів та кількості, інформації про представника Національної поліції України (посада, прізвище, ім'я, по батькові, номер службового посвідчення та дата його видачі), інформації про співробітників банку (посада, прізвище, ім'я, по батькові). Акт є підставою для зарахування або списання банкнот (монет) з відповідних рахунків банку.

Банк (філія, відділення) протягом трьох робочих днів письмово/або засобами телекомунікаційного зв'язку повідомляє клієнту банку (фізичній або юридичній особі) про передавання банкнот (монет) Національній поліції України в разі наявності персональної інформації про клієнта, та письмово – Національному банку із зазначенням номіналів банкнот, їх реквізитів та кількості.

Банк (філія, відділення) у разі неприбуття представника Національної поліції України, не пізніше наступного робочого дня після відправлення повідомлення засобами телекомунікаційного зв'язку оформляє банкноти (монети) як сумнівні для проведення досліджень, про що письмово з поданням копії довідки про вилучення (прийняття) банкнот (монет) для дослідження повідомляє підрозділ Національної поліції України за місцезнаходженням банку та клієнта банку (фізична або юридична особа) у разі наявності персональної інформації про клієнта.

160. Банк (філія, відділення) має також приймати для проведення досліджень сумнівну національну валюту та сумнівну іноземну валюту, які пред'являються тільки з метою отримання висновку Національного банку. Фізичні та юридичні особи, які пред'являють такі банкноти (монети) до банку (філії, відділення), заповнюють заяву (додаток 22). На підставі заяви оформляється довідка про вилучення (прийняття) банкнот (монет) для дослідження в трьох примірниках.

161. Прибутковий позабалансовий ордер для зарахування сумнівної національної валюти, навмисно пошкоджених банкнот, пошкодженої національної валюти, а також сумнівної іноземної валюти оформляється банком (філією, відділенням) на позабалансовий рахунок на підставі одного примірника довідки про вилучення (прийняття) банкнот (монет) для дослідження. Пошкоджена національна валюта зараховується банком (філією, відділенням) на окремий аналітичний рахунок.

Один примірник прибуткового позабалансового ордера та один примірник довідки про вилучення (прийняття) банкнот (монет) для дослідження формується банком (філією, відділенням) в документи дня банку.

Один примірник прибуткового позабалансового ордера, засвідченого відбитком печатки або штампа банку (філії, відділення), та один примірник довідки про вилучення (прийняття) банкнот (монет) для дослідження банк (філія, відділення) видає клієнту, який пред'явив до банку (філії, відділення) банкноти (монети) для проведення досліджень. Банк (філія, відділення) за бажанням пред'явника має право не надавати примірник прибуткового позабалансового ордера.

Банк (філія, відділення) передає для дослідження разом із сумнівною національною валютою та сумнівною іноземною валютою один примірник довідки про вилучення (прийняття) банкнот (монет) та інші документи (заява, акт про пошкодження готівки).

162. Національний банк здійснює дослідження сумнівної національної валюти, навмисно пошкоджених банкнот, пошкодженої національної валюти, сумнівної іноземної валюти.

163. Банк (філія, відділення) передає для дослідження сумнівну національну валюту, навмисно пошкоджені банкноти, пошкоджену національну валюту та сумнівну іноземну валюту протягом 20 робочий днів з дня їх вилучення з обігу до Національного банку. Дослідження сумнівної іноземної валюти здійснює Департамент грошового обігу Національного банку.

164. Банк (філія, відділення) складає перед відправленням для дослідження сумнівної національної валюти, навмисно пошкоджених банкнот, пошкодженої національної валюти опис банкнот (монет) національної валюти, які надсилаються на дослідження з позабалансового рахунку (додаток 23) (далі – опис). Для банкнот, пошкоджених під час надзвичайного режиму, складається окремий опис.

Примірники опису підписуються працівниками банку, засвідчуються його печаткою (використання печатки не є обов'язковим) та підписуються інкасаторами/уповноваженою особою банку. Описи, які вкладаються до конверта (пакета) або мішечка, інкасаторами/уповноваженою особою банку не підписуються.

Опис складається в п'яти примірниках, після чого:

1) один примірник опису залишається в документах дня банку (філія, відділення) разом з видатковим позабалансовим ордером;

2) два примірники опису, довідка про вилучення (прийняття) банкнот (монет) для дослідження, а в разі потреби і заява разом із сумнівними банкнотами (монетами) укладаються до конверта (пакета) або мішечка, які опечатуються або пломбуються в установленому порядку. На конверті (пакеті) або ярлику мішечка зазначається “Цінності для дослідження”, кількість сумнівних банкнот, сума цифрами за кожним номіналом, загальна сума цифрами та словами, дата пакування, вид валюти та реквізити опису, прізвище, ініціали та підпис працівників (працівника), які пакували пакет (мішечок);

3) два примірники опису разом з конвертом (пакетом) або мішечком, де зазначено “Цінності для дослідження”, передаються службі інкасації/уповноваженій особі банку.

165. Доставка конвертів (пакетів) або мішечків із сумнівною національною валютою, навмисно пошкодженими банкнотами, пошкодженою національною валютою до Національного банку здійснюється власними силами банку (службою інкасації, уповноваженою особою)/службою перевезення іншого

банку, юридичною особою, що має ліцензію Національного банку на надання банкам послуг з інкасації/Національним банком.

Національний банк приймає сумнівні банкноти (монети) на підставі описів з перевіркою правильності зазначення реквізитів банкнот. Матеріально відповідальні особи Національного банку під час приймання конвертів (пакетів), мішечків здійснюють зовнішній огляд цілісності їх упаковки, перевіряють чіткість відбитків печаток (пломбів) і наявність ярликів (реквізитів опису), підписи матеріально відповідальних осіб, правильність оформлення описів. Про приймання сумнівних банкнот (монет) два супровідних примірника опису підписуються матеріально відповідальними особами Національного банку та інкасаторами/уповноваженою особою банку, після чого:

1) один примірник опису засвідчується печаткою та передається інкасаторам або уповноваженій особі банку;

2) один примірник опису передається працівникові Національного банку, який здійснює бухгалтерський облік, для формування відповідного ордеру.

Примірники опису, вилучені із конверта (пакета), мішечка, підписами інкасаторів/уповноваженої особи банку не засвідчуються та після підписання матеріально відповідальними особами Національного банку зберігаються у сховищі разом із сумнівними банкнотами в упаковці для подальшого передавання експертам для проведення дослідження. Сумнівні банкноти (монети) разом із супровідними документами передаються до сховища в опломбованих мішечках за написами на ярликах.

Національний банк у разі встановлення невідповідності оформлення описів, вкладення до конвертів (пакетів), мішечків даним описів або написам на конвертах (пакетах), ярликах операцію з їх приймання не здійснює. Сумнівні банкноти (монети) разом із супровідними документами повертаються банку (філії, відділенню) на переоформлення через інкасаторів/уповноважену особу банку, про що оформляється акт в установленому порядку.

166. Банк (філія, відділення) складає перед відправленням для дослідження сумнівної іноземної валюти опис банкнот іноземної валюти, які надсилаються для дослідження з позабалансового рахунку (додаток 24), у п'яти примірниках.

Доставка конвертів (пакетів) або мішечків з сумнівною іноземною валютою до Департаменту грошового обігу Національного банку здійснюється власними силами банку (службою інкасації, уповноваженою особою), службою перевезення іншого банку, юридичною особою, що має ліцензію Національного банку на надання банкам послуг з інкасації або Національним банком.

Оформлення конвертів (пакетів) або мішечків та їх приймання, а також супровідних документів здійснюються в порядку, передбаченому пунктами 164, 165 розділу VII цієї Інструкції.

167. Національний банк проводить безкоштовно дослідження сумнівної національної валюти, навмисно пошкоджених банкнот, пошкодженої національної валюти, а також сумнівної іноземної валюти протягом 20 робочих днів починаючи з наступного дня після їх отримання експертами.

Строк проведення дослідження за видами групи банкнот не може перевищувати для:

- 1) сумнівної національної валюти, навмисно пошкоджених банкнот, а також проведення додаткового дослідження – 60 робочих днів;
- 2) пошкодженої національної валюти – 120 робочих днів;
- 3) сумнівної іноземної валюти – 30 робочих днів.

Національний банк за результатами досліджень сумнівної національної та іноземної валюти, навмисно пошкоджених банкнот, пошкодженої національної валюти оформляє акт про дослідження сумнівних банкнот (монет).

168. Національний банк, завершивши дослідження сумнівної національної валюти, навмисно пошкоджених банкнот, пошкодженої національної валюти, сумнівної іноземної валюти, забезпечує:

1) відправлення до банку (філії, відділення) одного примірника опису банкнот (монет), акта про дослідження сумнівних банкнот (монет), інформацію про результати дослідження та за потреби повідомлення про необхідність отримання справжніх банкнот іноземної валюти (незалежно від ступеня їх зношеності) протягом п'яти робочих днів;

2) відправлення на вимогу банку (філії, відділення) банкнот (монет) національної валюти, визнаних за результатами проведеного дослідження неплатіжними [у разі надходження від банку (філії, відділення) письмового запиту у двомісячний строк];

3) зарахування (у день відображення в бухгалтерському обліку результатів досліджень) на відповідний балансовий рахунок банку (філії) суми платіжних банкнот (монет) національної валюти;

4) відправлення повідомлення про вилучення підроблених банкнот (монет) національної та банкнот іноземної валюти, а також навмисно пошкоджених банкнот; пошкодженої національної валюти до підрозділу Національної поліції України за місцем вилучення або прийняття цих банкнот (монет) для дослідження;

5) передавання підроблених банкнот (монет) національної та іноземної валюти і неплатіжних, навмисно пошкоджених банкнот, пошкодженої національної валюти уповноваженому працівнику поліції за вимогою

відповідного підрозділу Національної поліції України з оформленням відповідного акта.

169. Банк (філія, відділення), що вилучив сумнівну національну валюту, навмисно пошкоджені банкноти, пошкоджену національну валюту, а також сумнівну іноземну валюту або прийняв їх для дослідження від фізичних та юридичних осіб за заявою, зобов'язаний на підставі результатів досліджень:

1) списати підроблені банкноти (монети) національної та іноземної валюти і неплатіжні, навмисно пошкоджені банкноти, пошкоджену національну валюту з відповідних позабалансових рахунків;

2) проінформувати пред'явників про результати досліджень та за їх бажанням ознайомити під підпис з актом про дослідження сумнівних банкнот (монет);

3) повністю відшкодувати пред'явникам суму банкнот (монет) національної валюти, визначених за результатами дослідження платіжними;

4) ужити протягом 30 робочих днів із дня отримання банком (філією, відділенням) повідомлення заходів для отримання в Національному банку справжніх банкнот іноземної валюти (незалежно від ступеня їх зношеності) на підставі довіреності на отримання готівки та інших цінностей;

5) повернути пред'явникам справжні банкноти іноземної валюти або за їх бажанням прийняти для здійснення касових операцій чи прийняти на інкасо;

б) повернути за вимогою пред'явника неплатіжні банкноти (монети) національної валюти протягом шести місяців із дня їх прийняття для дослідження. Після закінчення шести місяців із дня прийняття на дослідження та відсутності вимоги пред'явника неплатіжні банкноти (монети) утилізуються Національним банком з оформленням відповідного акта.

170. Банк (філія, відділення)/небанківські фінансові установи приймають на інкасо від фізичних осіб (резидентів і нерезидентів) та юридичних осіб-резидентів і представництв юридичних осіб-нерезидентів (на умовах, що визначаються банком разом із банком-кореспондентом):

1) банкноти іноземних держав, які мають значні пошкодження та/або значні ознаки зношення чи є сумнів щодо їх платіжності:

розірвані (розрізані) на частини та склеєні;

ті, що не зберегли деяких ознак платіжності (є зміни в портреті, немає захисної стрічки, є написи, що заважають визначенню ознак платіжності банкнот);

із зміненним первісним кольором паперу та/або зображень;

із забрудненнями, що спричиняють загальну люмінесценцію паперу в ультрафіолетових променях;

обпалені, пропалені, трухлі (пошкоджені внаслідок тривалої дії вологи, різних рідин, хімікатів або з ознаками гниття);

залиті повністю або значною мірою фарбою, чорнилом, жиром;

мають явні друкарські недоліки;

2) банкноти, які вилучені іноземною державою з обігу після дати, оголошеної банком-емітентом відповідної валюти (за наявності згоди банку-кореспондента відповідної держави на обмін цих банкнот).

171. Операції з приймання на інкасо банкнот іноземних держав здійснюються банком (філією, відділенням)/небанківською фінансовою установою у порядку, передбаченому для операцій із приймання іменних чеків на інкасо в главах 4 – 6 Положення про порядок здійснення операцій з чеками в іноземній валюті на території України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 29 грудня 2000 року № 520, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 лютого 2001 року за № 152/5343 (зі змінами). Ці операції здійснюються з оформленням квитанції та реєстру приймання на інкасо банкнот іноземних держав (додаток 25).

Банк (філія) має право в Положенні про організацію роботи щодо здійснення касових операцій установлювати строки виплати клієнтам відшкодування за зношені банкноти іноземних держав (відшкодування безпосередньо після приймання банкнот від клієнта або після отримання відшкодування від іноземного банку-кореспондента).

VIII. Порядок обміну банкнот національної валюти, пошкоджених спеціальним розчином

172. Банк через дистриб'ютора (постачальника для банку спецпристроїв для зберігання цінностей) надає не пізніше ніж за 30 календарних днів до початку використання спеціалізованого пристрою для зберігання валютних цінностей (далі – спецпристрій для зберігання цінностей) до Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України або експертно-криміналістичних підрозділів при головних управліннях, управліннях Міністерства внутрішніх справ України в областях та місті Києві (далі – правоохоронні органи) за місцем розташування банку (філії, відділення) інформацію стосовно найменування виробника спецпристрою для зберігання цінностей, виробника спеціальних розчинів, а також примірник технічної документації на спецпристрій для зберігання цінностей та зразки спеціальних розчинів.

173. Банк (філія, відділення) у разі виявлення факту несанкціонованого втручання в спецпристрій для зберігання цінностей зобов'язаний оперативно засобами телекомунікаційного зв'язку та не пізніше наступного робочого дня

письмово повідомити правоохоронний орган за місцем розташування банку (філії, відділення) для проведення розслідування та Національний банк для підготовки інформації банкам (філіям, відділенням) та населенню про можливу появу в обігу пошкоджених спеціальним розчином банкнот.

174. Банк (філія, відділення) приймає без обміну від клієнтів – фізичних та юридичних осіб і вилучає виявлені під час здійснення переказу та/або перерахування проінкасованої торгової виручки, інших надходжень готівки пошкоджені спеціальним розчином банкноти внаслідок несанкціонованого втручання в спецпристрої для зберігання цінностей, для дослідження.

175. Банк (філія, відділення) під час приймання через операційну касу від фізичних та юридичних осіб пошкоджених спеціальним розчином банкнот складає довідку про вилучення банкнот національної валюти для проведення розслідувань та відповідних досліджень правоохоронними органами, на підставі якої оформляється прибутковий позабалансовий ордер.

Банк (філія, відділення) самостійно визначає кількість примірників, що роздруковуються, довідки про вилучення пошкоджених спеціальним розчином банкнот для проведення розслідувань та відповідних досліджень правоохоронними органами.

176. Банк (філія, відділення) у разі виявлення під час перерахування проінкасованої торгової виручки, інших надходжень готівки пошкоджених спеціальним розчином банкнот складає акт про розбіжності, довідку про вилучення пошкоджених спеціальним розчином банкнот для проведення розслідувань та відповідних досліджень правоохоронними органами.

177. Банк (філія, відділення), який використовує спецпристрій для зберігання цінностей, складає на бланку в довільній формі акт про спрацювання спецпристрою для зберігання цінностей, у якому зазначаються номінал та кількість пошкоджених спеціальним розчином банкнот за кожним номіналом, сума цифрами, дата спрацювання, обставини виявлення факту спрацювання спецпристрою для зберігання цінностей та причини пошкодження банкнот [санкціоноване, несанкціоноване, ненавмисне (у разі необережності) втручання в спецпристрій для зберігання цінностей або з технічних причин].

Акт про спрацювання спецпристрою для зберігання цінностей підписує керівник банку (філії, відділення) або особа, яка виконує його обов'язки, головний бухгалтер банку (філії) або особа, яка виконує його обов'язки, а також працівник банку (філії, відділення), який виявив факт спрацювання спецпристрою для зберігання цінностей. Засвідчення акта про спрацювання спецпристрою для зберігання цінностей відбитком печатки банку (філії, відділення) не є обов'язковим.

Банк (філія, відділення) самостійно визначає кількість примірників акта про спрацювання спецпристрою для зберігання цінностей.

178. Банк (філія, відділення) протягом трьох робочих днів передає власними силами банку (службою інкасації, уповноваженою особою), службою перевезення іншого банку або юридичною особою, що має ліцензію Національного банку на надання банкам послуг з інкасації, вилучені в спосіб, визначений пунктами 174 – 176 розділу VIII цієї Інструкції, пошкоджені спеціальним розчином банкноти до правоохоронних органів за місцем розташування банку (філії, відділення) для проведення розслідувань та відповідних досліджень.

Банк (філія, відділення) формує для відправлення до правоохоронних органів для проведення досліджень пакет (мішечок), у який разом із вилученими пошкодженими спеціальним розчином банкнотами вкладає:

1) лист банку (філії, відділення) у довільній формі, у якому зазначаються номінал, кількість та сума цифрами пошкоджених спеціальним розчином банкнот за кожним номіналом;

2) примірник довідки про вилучення пошкоджених спеціальним розчином банкнот для проведення розслідувань та відповідних досліджень правоохоронними органами;

3) примірник акта про спрацювання спецпристрою для зберігання цінностей (за наявності).

179. Банк (філія, відділення) на пакет (мішечок) із пошкодженими спеціальним розчином банкнотами оформляє ярлик з такими реквізитами:

1) найменування банку (філії, відділення);

2) кількість пошкоджених спеціальним розчином банкнот;

3) сума цифрами за кожним номіналом;

4) загальна сума цифрами та словами;

5) дата пакування;

6) прізвище, ініціали та підпис касового працівника, який пакував пакет (мішечок).

Пакет опечатується печаткою банку (філії, відділення), мішечок опломбовується пломбою.

180. Банк (філія, відділення) не надсилає до правоохоронних органів пошкоджені спеціальним розчином банкноти внаслідок ненавмисного (у разі необережності) втручання в спецпристрій для зберігання цінностей або з технічних причин.

181. Банк (філія, відділення) про факт вилучення з обігу пошкоджених спеціальним розчином банкнот та передавання їх до правоохоронних органів інформує Національний банк.

182. Національний банк приймає пошкоджені спеціальним розчином банкноти до обміну на придатні до обігу банкноти національної валюти тільки від банків (філій, відділень), які використовують спецпристрої для зберігання цінностей, за наявності:

1) листа банку (філії) у довільній формі, у якому зазначаються номінал та кількість пошкоджених спеціальним розчином банкнот, сума цифрами за кожним номіналом та загальна сума;

2) примірника акта про спрацювання спецпристрою для зберігання цінностей та підтвердних документів про використання спецпристроїв для зберігання цінностей;

3) результатів дослідження правоохоронних органів, що підтверджують наявність на банкнотах національної валюти спеціального розчину та їх відповідність наданим зразкам, що використовуються в спецпристроях [крім фактів ненавмисного (у разі необережності) втручання в спецпристрій для зберігання цінностей або з технічних причин];

4) документів правоохоронних органів чи суду (рішень, ухвал) щодо належності цих банкнот банку [крім фактів ненавмисного (у разі необережності) втручання в спецпристрій для зберігання цінностей або з технічних причин].

183. Національний банк за умови наявності документів, визначених пунктом 182 розділу VIII цієї Інструкції, здійснює обмін банкам (філіям, відділенням) пошкоджених спеціальним розчином банкнот на придатні до обігу банкноти шляхом зарахування відповідної суми банкнот, прийнятих до обміну, на кореспондентський рахунок банку (філії).

184. Національний банк оформляє в разі виявлення під час перерахування в упаковці банків (філій, відділень) пошкоджених спеціальним розчином банкнот акт про розбіжності та довідку про вилучення банкнот національної валюти, пошкоджених спеціальним розчином, для проведення розслідувань та відповідних досліджень правоохоронними органами.

Національний банк передає протягом п'яти робочих днів вилучені пошкоджені спеціальним розчином банкноти до правоохоронних органів за місцем розташування банку (філії, відділення) для проведення відповідних досліджень.

185. Національний банк формує для відправлення до правоохоронних органів для проведення досліджень пакет (мішечок), у який разом із вилученими пошкодженими спеціальним розчином банкнотами вкладає:

- 1) лист Національного банку в довільній формі, у якому зазначаються номінал, кількість та сума пошкоджених спеціальним розчином банкнот за кожним номіналом, обставини виявлення;
- 2) примірник довідки про вилучення пошкоджених спеціальним розчином банкнот для проведення розслідувань та відповідних досліджень правоохоронними органами.

186. Національний банк оформляє на пакет (мішечок) ярлик із такими реквізитами:

- 1) “Національний банк України”;
- 2) кількість пошкоджених спеціальним розчином банкнот;
- 3) сума цифрами за кожним номіналом;
- 4) загальна сума цифрами та словами;
- 5) дата пакування;
- 6) прізвище, ініціали та підпис касового працівника, який пакував пакет (мішечок).

Національний банк опечатує пакет печаткою, мішечок опломбовується пломбою.

Банкноти передаються згідно з актом про передавання банкнот національної валюти, пошкоджених спеціальним розчином (додаток 26), який є підставою для списання банкнот національної валюти з позабалансового рахунку.

187. Національний банк передає пошкоджені спеціальним розчином банкноти представникам правоохоронних органів разом із:

- 1) примірником довідки про вилучення пошкоджених спеціальним розчином банкнот для проведення розслідувань та досліджень правоохоронними органами;
- 2) примірником акта про спрацювання спецпристрою для зберігання цінностей (за наявності);

3) копією листа-інформації від Національного банку щодо фактів незаконного заволодіння спецпристроями для зберігання цінностей (за наявності).

Директор Департаменту
грошового обігу

В. П. Зайченко

ПОГОДЖЕНО:
Заступник Голови
Національного банку України
_____ С. В. Холод

(підпис)

“ _____ ” _____ 2018 року
(дата)

Додаток 1
до Інструкції про ведення касових
операцій банками в Україні
(пункт 35 розділу II)

_____ [банк-одержувач (відокремлений підрозділ) і його адреса]

_____ [банк-платник (філія) і його адреса]

Ідентифікаційний код з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій
України _____

Довіреність дійсна
до _____ 20__ р.

Довіреність
на отримання готівки та інших цінностей

№ _____ _____ 20__ р.
(дата видачі)

1. Видано _____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

2. Документ, що засвідчує особу, _____
серія _____ № _____ від _____ 20__ р.
або унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі
№ _____, № документа _____ від _____ 20__ р.

3. Виданий _____
[коли і ким виданий документ, уповноважений суб'єкт, що видав документ (код)]

4. На отримання від _____
[Центрального сховища Національного банку України, Департаменту грошового обігу
Національного банку України (вказати назву відділу)]
готівки та інших цінностей за _____
(номер і дата заявки)

5. Перелік цінностей, які належить отримати:

№ з/п	Найменування цінностей	Кількість	Сума (прописом)
1	2	3	4

6. Підпис _____ засвідчую.
(зразок підпису особи, що одержала довіреність)

7. Керівник банку філії) _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

8. Головний бухгалтер _____
М. П. (підпис) (ініціали, прізвище)

Додаток 3
до Інструкції про ведення касових
операцій банками в Україні
(пункт 38 розділу II)

ЗАТВЕРДЖУЮ _____
(посада)

(підпис) (ініціали, прізвище)

Акт
про розбіжності

“ ___ ” _____ року № _____

1. Цей акт складено в _____
[найменування банку (філії, відділення), Національного банку України]
про те, що цього числа під час ревізії/під час розкриття та перерахування в касі
(зазначити потрібне)
перерахування/кімнаті перерахування банкнот (монет)
(зазначити потрібне)

касир _____,
(ініціали, прізвище)

клієнт _____
(ініціали, прізвище)

у присутності _____
(посада, ініціали, прізвище)

виявили в упаковці _____
[Банкотно-монетного двору Національного банку України /Центрального сховища Національного банку
України/Департаменту грошового обігу Національного банку України (назва відділу)/банку (філії, відділення)]
в пачці/мішку із цілою/пошкодженою упаковкою _____
(зазначити потрібне)

(прізвище, ім'я, по батькові касира, що зазначені на упаковці)

№ з/п	Номінал	Недоста-ча (кількість банкнот, монет)	Надлишок (кількість банкнот, монет)	Неплатіжні (кількість банкнот, монет)	Сумнівні, (кількість банкнот, монет)	Кінцевий результат (грн, коп.)	
						недоста-ча	надли-шок
1	2	3	4	5	6	7	8
	Усього						

Усього _____
(сума словами)

2. За неплатіжними, сумнівними банкнотами (зазначити серію та номер кожної банкноти)/монетами (зазначити рік карбування) _____
(зазначити потрібне)

3. До першого примірника акта додаються*:

1) верхня та нижня накладки та/або етикетки від пачки;

2) обв'язка пачки (якщо вона має зберігатися) або упаковка пачки;

3) бандероль від усіх корінців (повної величини) пачки;

4) обв'язка з пломбою та ярлик від мішка з монетами або упаковка та етикетка, у якому був (була) виявлений(а) надлишок/недостача.

4. Особи, які проводили перерахування:

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

5. Особи, які були присутні під час перерахування:

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

* Зазначаються тільки належні реквізити.

Додаток 4
до Інструкції про ведення касових
операцій банками в Україні
(підпункт 2 пункту 55 розділу IV)

Критерії оцінки якості сортування банкнот

№ з/п	Захисні ознаки та ознаки пошкодження банкнот, що мають бути перевірені	Опис захисних ознак та ознак пошкодження банкнот	Вимоги до критеріїв якості сортування банкнот
1	2	3	4
1	Захисні ознаки, видимі в інфрачервоному діапазоні	Опис захисних ознак банкнот гривні наведений на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України, у виданнях та повідомленнях Національного банку України	Обов'язкова перевірка наявності таких захисних ознак: видимих в інфрачервоних променях, із розпізнаванням їх належності до банкнот відповідного номіналу; видимих в ультрафіолетових променях, із перевіркою відсутності флюоресценції паперу банкноти; з магнітними властивостями. Ідентифікація інших захисних ознак має здійснюватися в разі наявності технічних можливостей обладнання для автоматизованого оброблення банкнот. Банкнота вважається сумнівною, якщо немає хоча б однієї з захисних ознак або ознака втратила свої властивості через пошкодження, зношення або спотворення, унаслідок чого неможливо однозначно ідентифікувати номінал банкноти та її справжність
2	Захисні ознаки, видимі в ультрафіолетовому діапазоні		
3	Захисні ознаки з магнітними властивостями		
4	Інші захисні ознаки		

1	2	3	4
5	Надрив	Відкритий надрив із будь-якого краю банкноти	Банкнота вважається не придатною до обігу, якщо вона має відкритий надрив з будь-якого краю, розмір якого (ширина, довжина) перевищує такі значення: вертикальний надрив - 4 x 8 мм; горизонтальний – 4 x 15 мм; діагональний – 4 x 18 мм (довжина діагонального розриву визначається як прямокутна проекція), крім місць, що закриті транспортними ременями обладнання для автоматизованого оброблення банкнот
6	Склеєна банкнота	Окремі частини банкноти або розриви на банкноті, склеєні з використанням клейкої стрічки або паперу, скріпленого клеєм	Банкнота вважається не придатною до обігу, якщо вона має наклейку понад 10 x 40 мм, товщина якої перевищує 50 мкм
7	Отвір	Відсутні частини у будь-яких місцях банкноти, крім країв	Банкнота вважається не придатною до обігу, якщо в будь-яких місцях на ній є отвір понад 10 мм ² , крім тих, що закриті транспортними ременями обладнання для автоматизованого оброблення банкнот
8	Відсутня частина	Відсутні частини вздовж краю банкноти, крім кутів	Банкнота вважається не придатною до обігу, якщо її довжина зменшена на 6 мм чи більше або її ширина зменшена на 5 мм чи більше
9	Відсутній кут	Відсутні кути в банкнотах	Банкнота вважається не придатною до обігу, якщо площа відсутнього кута перевищує 150 мм ² , а довжина меншої сторони відсутнього кута перевищує 10 мм

Продовження додатка 4
Продовження таблиці

1	2	3	4
10	Зім'ята банкнота	Невпорядковані складки або згини на банкноті	Банкнота вважається не придатною до обігу, якщо на ній є складки або згини, які призводять до зменшення довжини банкноти більше ніж на 6 мм або ширини банкноти більше ніж на 5 мм
11	Локальне забруднення	Локалізована концентрація бруду у вигляді плям, малюнків, відбитків штампів, колір яких контрастує з навколишніми незабрудненими частинами банкноти	Банкнота вважається не придатною до обігу, якщо на ній є локальне забруднення, розміри якого більші ніж 10 x 10 мм на тих її частинах, що не містять друкованих літер чи зображення, або більші ніж 15 x 15 мм на тих, що містять друковані літери чи зображення
12	Загальне забруднення	Розподіл бруду на всій банкноті	Банкнота вважається не придатною до обігу, якщо внаслідок загального забруднення збільшена її оптична щільність. Визначення критеріїв непридатності банкноти до обігу за цією ознакою здійснюється на основі експертної оцінки рівня її забруднення під час налагодження обладнання для автоматизованого оброблення банкнот
13	Зношення банкноти	Структурні зміни, пов'язані із зменшенням жорсткості банкноти	Банкнота вважається не придатною до обігу, якщо внаслідок потертості, часткової втрати фарби, розпушення паперу, втрати папером жорсткості зменшена її оптична щільність. Визначення критеріїв непридатності банкноти до обігу за цією ознакою здійснюється на основі експертної оцінки рівня її зношення під час налагодження обладнання для автоматизованого оброблення банкнот

Додаток 5
до Інструкції про ведення касових
операцій банками в Україні
(підпункт 1 пункту 63 розділу IV)

Єдині характеристики пакувального матеріалу,
що використовується для упаковки банкнот і монет

1. Для пакування банкнот у корінці застосовуються бандеролі, бандерольні кільця, бандерольна стрічка.

2. Залежно від номіналів банкнот на бандеролях мають бути дві смуги таких кольорів:

- 1) 1 гривня – зеленого кольору;
- 2) 2 гривні – коричневого кольору;
- 3) 5 гривень – синього кольору;
- 4) 10 гривень – червоного кольору;
- 5) 20 гривень – жовтого кольору;
- 6) 50 гривень – фіолетового кольору;
- 7) 100 гривень – чорного кольору;
- 8) 200 гривень – дві смуги: одна жовтого та одна блакитного кольору;
- 9) 500 гривень – дві смуги: одна оранжевого та одна зеленого кольору.

Уздовж усієї бандеролі по краях стрічки є смуги завширшки 6 мм.

Ширина бандерольної стрічки – 40 мм.

Бандерольна стрічка виготовляється з цупкого паперу масою 60 - 80 г/м², з рівною поверхнею, без плям та вкраплень.

3. Уздовж бандерольної стрічки на фоні смуг робляться такі написи:

1) уздовж верхнього краю: “БАНКНОТИ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ”;

2) уздовж нижнього краю: “100 аркушів по XXX грн. Сума XXXXX грн.”

4. Стрічка для обандеролювання є двох видів:

1) стрічка завдовжки 60 см для хрестоподібного обандеролювання;

2) стрічка для поперечного обандеролювання:

для ручного пакування корінців банкнот завдовжки 21 см. Кінці бандеролі з'єднуються один з одним за допомогою клею або клейкого паперу. Етикетка з клейкого паперу може використовуватися замість штампа касового працівника, якщо на неї нанесені за допомогою етикетпістолета потрібні реквізити. Розміри етикетки мають забезпечити надійне склеювання кінців бандеролі та не перевищувати за довжиною чи шириною 40 мм. Дозволяється також використання заздалегідь виготовлених бандеролей у формі кілець відповідного розміру;

для автоматизованого пакування корінців банкнот. Стрічка для автоматизованого пакування банкнот виготовляється з ламінованого паперу, що відповідає вимогам виробника пакувального обладнання.

5. Для пакування монет у мішечки використовуються ярлики з тканини таких кольорів:

1) 1 коп. – червоний;

2) 2 коп. – жовтий;

3) 5 коп. – салатовий;

4) 10 коп. – світло-коричневий;

5) 25 коп. – сірий;

6) 50 коп. – блакитний;

7) 1 грн – рожевий;

8) 2 грн – фіолетовий;

9) 5 грн – помаранчевий;

10) 10 грн – зелений.

6. Колір фарби, якою друкується інформація на роликах (повна назва виробника, його логотип, номінал, сума вкладень та кількість монет у ролику), має відповідати кольору ярлика з тканини.

Додаток 6
до Інструкції про ведення касових
операцій банками в Україні
(пункт 70 розділу IV)

Вимоги щодо вкладання монет в упаковку

1. Кількість монет, які вкладаються в один ролик, становить 50 шт. за номіналами від 1 коп. до 2 грн та 40 шт. за номіналами 5 грн та 10 грн на суму вкладення:

- 1) по 1 коп. – 50 коп.;
- 2) по 2 коп. – 1 грн;
- 3) по 5 коп. – 2 грн 50 коп.;
- 4) по 10 коп. – 5 грн;
- 5) по 25 коп. – 12 грн 50 коп.;
- 6) по 50 коп. – 25 грн;
- 7) по 1 грн – 50 грн;
- 8) по 2 грн. – 100 грн;
- 9) по 5 грн – 200 грн;
- 10) по 10 грн – 400 грн;
- 11) пам'ятних монет номіналом 10 грн – 25 шт. на суму 250 грн.

2. Кількість роликів у поліетиленовому пакеті (мішечку) становить для монет номіналом:

- 1) 1 коп. – 20 шт. на суму 10 грн;
- 2) 2 коп. – 20 шт. на суму 20 грн;
- 3) 5 коп. – 10 шт. на суму 25 грн;

- 4) 10 коп. – 20 шт. на суму 100 грн;
- 5) 25 коп. – 10 шт. на суму 125 грн;
- 6) 50 коп. – 10 шт. на суму 250 грн;
- 7) 1 грн – 10 шт. на суму 500 грн;
- 8) 2 грн – 10 шт. на суму 1 000 грн;
- 9) 5 грн – 10 шт. на суму 2 000 грн;
- 10) 10 грн – 10 шт. на суму 4 000 грн;
- 11) пам'ятних монет номіналом 10 грн – 5 шт. на суму 1 250 грн.

3. Пакети з роликами пакуються в блоки в такій кількості на суму вкладення:

- 1) 1 коп. – 2 пакети (40 штук роликів) на суму 20 грн;
- 2) 2 коп. – 2 пакети (40 штук роликів) на суму 40 грн;
- 3) 5 коп. – 2 пакети (20 штук роликів) на суму 50 грн;
- 4) 10 коп. – 2 пакети (40 штук роликів) на суму 200 грн;
- 5) 25 коп. – 2 пакети (20 штук роликів) на суму 250 грн;
- 6) 50 коп. – 2 пакети (20 штук роликів) на суму 500 грн;
- 7) 1 грн – 2 пакети (20 штук роликів) на суму 1 000 грн;
- 8) 2 грн – 2 пакети (20 штук роликів) на суму 2 000 грн;
- 9) 5 грн – 2 пакети (20 штук роликів) на суму 4 000 грн;
- 10) 10 грн – 2 пакети (20 штук роликів) на суму 8 000 грн;

11) пам'ятні монети номіналом 10 грн – 2 пакети (50 штук роликів) на суму 2 500 грн.

4. Сума вкладення монет в один мішечок встановлюється для монет номіналом:

- 1) 1 коп. – 20 грн;
- 2) 2 коп. – 40 грн;
- 3) 5 коп. – 50 грн;
- 4) 10 коп. – 200 грн;
- 5) 25 коп. – 250 грн;
- 6) 50 коп. – 500 грн;
- 7) 1 грн – 1 000 грн;
- 8) 2 грн – 2 000 грн;
- 9) 5 грн – 4 000 грн;
- 10) 10 грн – 8 000 грн.

5. Вимоги пакування Банкотно-монетним двором розмінних та обігових монет у контейнери

№ з/п	Познака монети	Матеріал	Кількість блоків у контейнері, (шт.)	Кількість монет у контейнері, (шт.)	Сума вкладень, грн
1	2	3	4	5	6
1	M01	Нержавіюча сталь 08X17T	100	200 000	2 000
2	M02	Нержавіюча сталь 08X17T	100	200 000	4 000
3	M05	Нержавіюча сталь 08X17T	100	100 000	5 000
4	M10, M10л	Алюмінієва бронза CuAl6Ni2. Низьковуглецева сталь з покритвом латунню М-Ц(70) (Cu70-Zn30)	100	200 000	20 000
5	M25, M25л	Алюмінієва бронза CuAl6Ni2. Низьковуглецева сталь з покритвом латунню М-Ц(70) (Cu70-Zn30)	100	100 000	25 000
6	M50, M50л	Алюмінієва бронза CuAl6Ni2. Низьковуглецева сталь з покритвом латунню М-Ц(70) (Cu70-Zn30)	100	100 000	50 000
7	M1Г	Алюмінієва бронза CuAl6Ni2	100	50 000	50 000
8	M1Г	Низьковуглецева сталь з нікелевим покритвом	100	100 000	100 000

1	2	3	4	5	6
9	М2Г	Низьковуглецева сталь з нікелевим покритвом	100	100 000	200 000
10	М5Г	Сплав на основі цинку А190 з нікелевим покритвом	100	80 000	400 000
11	М10Г	Сплав на основі цинку А190 з нікелевим покритвом	100	80 000	800 000

Додаток 7
до Інструкції про ведення касових
операцій банками в Україні
(пункт 74 розділу IV)

Вкладання пам'ятних монет із дорогоцінних і недорогоцінних металів та
інвестиційних монет в упаковку

Таблиця 1

№ з/п	Но-мі-нал, грн	Познака монети	Метал	Діаметр, мм	Упаковка			
					мала коробка з картону, кількість укладених монет (шт.)	сума вкладення в малу коробку (грн)	велика коробка з картону, кількість укладених монет (шт.)	сума вкладення в велику коробку (грн)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Пакування пам'ятних монет з дорогоцінних металів							
2	200	-	ЗлМ 900	25,00 ± 0,10	20	4000	240	48000
3	100	-	ЗлМ 900	25,00 ± 0,10	20	2000	240	24000
4	20	МБ20Г	Кільце – СрМ 925; ядро – ЗлСр 916,7	31,00 ± 0,10	20	400	240	4800
5	2	МЗл2Г	Зл 999,9	13,92 ± 0,05	16	32	192	384
6	2	МЗл2Г	Зл 999,9	13,92 ± 0,05	20	40	240	480
7	10	МЗл10Г	ЗлМ 900	16,00 ± 0,10	20	200	240	2400
8	50	МЗл50Г	ЗлМ 900	25,00 ± 0,10	20	1000	240	12000
9	100	МЗл100Г	ЗлМ 900	32,00 ± 0,10	20	2000	240	24000

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	100	МЗл100Г	ЗлМ 900	32,00 ± 0,10	16	1600	192	19200
11	250	МЗлМ250Г	ЗлМ900	42 ± 0,10	20	5000	120	30000
12	5	МСр5Г	СрМ 925	33,00 ± 0,10	20	100	240	1200
13	10	МСр10Г	СрМ 925	38,60 ± 0,10	20	200	240	2400
14	20	МСр20Г	СрМ 925	50,00 ± 0,20	20	400	120	2400
15	50	МСр50Г	Ср 99,9	85,00 ± 0,20	-	-	10	500
16	100	МСр100Г	Ср 99,9	100,00 ± 0,20	-	-	5	500
17	500	МпЗл500Г	Зл 999,9	80,00 ± 0,20	-	-	9	4500
18	2	МСр0,25нГ	СрМ 925	26,5 ± 0,20	20	40	240	480
19	10	МСрR10Г	Ср 99,9	32 ± 0,10	20	200	120	1200
20	10	МСр1R10Г	Ср 99,9	32 ± 0,10	20	200	120	1200
21	Пакування пам'ятних монет з дорогоцінних металів							
22	2	Мп2Г	МНЦ15-20 CuNi15Zn2 1)	31,0 ± 0,10	150	300	1200	2400
23	5	Мп5Г	МНЦ15-20 (CuNi15Zn2 1)	35,0 ± 0,10	120	600	960	4800
24	5	МБ5Г	Кільце – МН25 (CuNi25); ядро – CuAl5Zn5S n1	28,0 ± 0,10	180	900	1440	7200

Вкладання інвестиційних монет в упаковку

Таблиця 2

№ з/п	Номінал, грн	Познака монети	Метал	Діаметр, мм	Упаковка				
					мала коробка з картону, кількість укладених монет (шт.)	сума вкладення в малу коробку (грн.)	кількість малих коробок у великих (шт.)	велика коробка з картону кількість укладених монет (шт.)	сума вкладення в велику коробку (грн.)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	1	Мі-Ср1Г	Ср 99,99	38,6 ± 0,1	20	20	10	200	200
2	2	Мі-Зл2Г	Зл 99,99	16,0 ± 0,1	40	80		400	800
3	5	Мі-Зл5Г	Зл 99,99	20,0 ± 0,1	40	200		400	2000
4	10	Мі-Зл10Г	Зл 99,99	25,0 ± 0,1	20	200		200	2000
5	20	Мі-Зл20Г	Зл 99,99	32,0 ± 0,1	20	400		200	4000
6	1	Мі-Пл1Г	Пл 99,95	31,0 ± 0,1	20	20		200	200

Додаток 8
до Інструкції про ведення касових
операцій банками в Україні
(пункт 82 розділу V)

Супровідний ярлик до касети з банкнотами
(розмір 135 x 70 мм)

(найменування регіону)*		
[найменування та код банку (філії, відділення)]		
		(місце напису)**
_____ (номінал) (зразок випуску банкнот)***	_____ (кількість пачок)	_____ (сума вкладення цифрами)
_____ (номінал)**** (зразок випуску банкнот)****	_____ (кількість пачок)****	_____ (сума вкладення цифрами)****
_____ (номінал)**** (зразок випуску банкнот)****	_____ (кількість пачок)****	_____ (сума вкладення цифрами)****
_____ (номінал)**** (зразок випуску банкнот)****	_____ (кількість пачок)****	_____ (сума вкладення цифрами)****
(загальна сума вкладення цифрами та словами)		
(ідентифікаційні номери індикаторних пломб)		
_____ (дата вкладання пачок банкнот)		
_____ (прізвище, ініціали та підпис пакувальника)		
_____ (прізвище, ініціали та підпис пакувальника)		

* Зазначають тільки банки, їх філії, відділення.

** У разі вкладання зношених або значно зношених банкнот зазначати “зношені” або “значно зношені”.

***Центральне сховище Національного банку України, Департамент грошового обігу Національного банку України (назва відділу) та Банкнотно-монетний двір Національного банку України зазначають індекс, банки (філії, відділення) - зразок випуску банкнот.

**** Зазначається в разі формування збірних касет.

Додаток 9
до Інструкції про ведення касових
операцій банками в Україні
(підпункт 1 пункту 102 розділу VI)

Заява на переказ готівки № _____

Дата здійснення
касової операції _____

Дата
валютування _____

Назва валюти		№ рахунку	Сума	Еквівалент у гривнях
	Дебет			
	Кредит			
Загальна сума (цифрами)				

Платник _____

Код платника* _____

Банк платника** _____

Отримувач _____

Код отримувача** _____

Банк отримувача _____

Код банку отримувача** _____

Загальна сума _____

(словами)

Призначення платежу _____

Пред'явлений документ* _____

серія _____ № _____, виданий _____

(номер документа)

(найменування установи, яка видала документ)

_____ (дата видачі документа)

_____ (дата народження)

_____ (місце проживання особи)

Додаткові реквізити _____

Підпис платника _____

Підписи банку _____

Квитанція №

Дата здійснення
касової операції _____Дата
валютування _____

Назва валюти	Дебет Кредит	№ рахунку	Сума	Еквівалент у гривнях
Загальна сума (цифрами)				

Платник _____

Код платника* _____

Банк платника** _____

Отримувач _____

Код отримувача** _____

Банк отримувача _____

Код банку отримувача** _____

Загальна сума _____

(словами)

Призначення платежу _____

* Заповнюється в разі ідентифікації клієнтів відповідно до вимог законодавства України про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

** Реквізити зазначаються в разі здійснення переказу готівки для зарахування на рахунок, відкритий в іншому банку.

Додаток 10
до Інструкції про ведення касових
операцій банками в Україні
(підпункт 2 пункту 102 розділу VI)

Прибутково-видатковий касовий ордер № _____

(необхідне підкреслити)

_____ (дата здійснення касової операції)

_____ [найменування банку (філії, відділення)]

Назва валюти		№ рахунку	Сума	Еквівалент у гривнях
	Дебет			
	Кредит			
Загальна сума (цифрами)				

Отримувач/платник _____
(зазначати потрібне)

Загальна сума _____
(словами)

Зміст операції _____

Кількість інкасаторських сумок* _____

Пред'явлений документ _____ № _____
(посвідчення, перепустка)

Підпис платника/отримувача _____

Підписи банку _____

* Зазначається в разі видачі інкасаторам інкасаторських сумок з готівкою для їх перевезення.

Додаток 11
до Інструкції про ведення касових
операцій банками в Україні
(підпункт 3 пункту 102 розділу VI)

Заява на видачу готівки № _____

_____ (дата здійснення касової операції)

Банк отримувача _____

Отримувач _____

Назва валюти		№ рахунку	Сума	Еквівалент у гривнях
	Дебет			
	Кредит			
Загальна сума (цифрами)				

Загальна сума _____ (словами)

Зміст операції _____

Пред'явлений документ _____

серія _____ № _____, виданий _____.
(номер документа) (найменування установи, яка видала документ)

_____ (дата видачі документа)

_____ (дата народження)*

_____ (місце проживання особи)*

Підпис отримувача _____ Підписи банку _____

* Зазначається в разі потреби ідентифікації клієнта.

Додаток 12
до Інструкції про ведення касових
операцій банками в Україні
(підпункт 4 пункту 102 розділу VI)

Прибутковий касовий ордер № _____

_____ (дата здійснення касової операції)

_____ [найменування банку (філії, відділення)]

Платник _____

Назва валюти	Дебет Кредит	№ рахунку	Сума	Еквівалент у гривнях
Загальна сума (цифрами)				

Загальна сума _____ (словами)

Призначення платежу _____

Підстава _____

Пред'явлений документ _____ № _____
(посвідчення, перепустка)

Підпис платника

Підписи банку

Додаток 13
до Інструкції про ведення касових
операцій банками в Україні
(підпункт 5 пункту 102 розділу VI)

Видатковий касовий ордер № _____

_____ (дата здійснення касової операції)

_____ [найменування банку (філії, відділення)]

Отримувач _____

Назва валюти	Дебет	№ рахунку	Сума	Еквівалент у гривнях
	Кредит			
Загальна сума (цифрами)				

Загальна сума _____ (словами)

Призначення платежу _____

Підстава _____

Пред'явлений документ _____ № _____ (посвідчення, перепустка)

Підпис отримувача _____

Підписи банку _____

Додаток 14
до Інструкції про ведення касових операцій банками в
Україні
(підпункт 6 пункту 102 розділу VI)

(лицьовий бік грошового чека)

<p>Корінець чека AA0000000</p> <p><input type="text"/></p> <p>НА “___” _____ р.</p> <p>ЧЕК ВИДАНИЙ</p> <p>_____</p> <p>(кому)</p> <p>Підписи:</p> <p>_____</p> <p>(перший)</p> <p>_____</p> <p>(другий)</p> <p>ЧЕК ОДЕРЖАВ</p> <p>“___” _____ р.</p> <p>_____</p> <p>(підпис)</p>	<p>_____</p> <p>(подавець чека)</p> <p>ГРОШОВИЙ ЧЕК</p> <p>AA0000000 _____</p> <p>(номер рахунку подавця чека)</p> <p>НА _____</p> <p>(сума цифрами)</p> <p>дата _____ р.</p> <p>(число, місяць словами) (рік цифрами)</p> <p>_____</p> <p>(найменування установи банку)</p> <p>Місце Заплатить _____</p> <p>печатки _____</p> <p>подавця _____</p> <p>чека _____</p> <p>(сума словами)</p> <p>_____</p> <p>(підписи)</p> <p>AA0000000</p> <p>В КАСУ – контрольну марку</p> <p>МІСЦЕ</p> <p>ДЛЯ НАКЛЕЮВАННЯ</p> <p>КОНТРОЛЬНОЇ</p> <p>МАРКИ</p>
---	---

Продовження додатка 14

(зворотний бік грошового чека)

	Цілі витрат	Сума

Підписи _____

Значену в цьому грошовому чеку суму одержав _____
(підпис)

Відмітки, що засвідчують особу одержувача

Пред'явлений _____ № _____
(назва документа) (номер документа)Виданий _____
(найменування установи, яка видала документ)“ ___ ” _____ р.
(дата видачі документа)

Перевірено _____ Оплатити “ ___ ” _____ р.

Сплачено

Контролер _____ Відповідальний _____ Касир _____
(підпис) (підпис) (підпис)ОПРИБУТКОВАНО
ЗА

КАСОЮ

Касовий ордер

№ _____

“ ___ ” _____ р.

Головний (старший)
бухгалтер_____
(підпис)

Додаток 15
до Інструкції про ведення
касових операцій банками в Україні
(підпункт 7 пункту 102 розділу VI)

_____ (найменування та місцезнаходження структурного підрозділу банку/небанківської фінансової установи)

Квитанція №
про прийняття на інкасо банкнот іноземних держав*

“ ___ ” _____ 20__ року

_____ (прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи)

що проживає за адресою:

_____, (постійне місце проживання)

_____ (серія, номер документа, що засвідчує особу, ким виданий, дата видачі)

_____ (найменування юридичної особи)

№ з/п	Назва банкнот іноземних держав	Дата, серія та номер	Номінальна вартість
1	2	3	4

Підпис працівника банку/небанківської фінансової установи _____

М. П.

_____ *Квитанція заповнюється у двох примірниках (перший – надається клієнту, другий – залишається в банку/небанківській фінансовій установі).

Сума _____ грн _____ коп.
(словами)

Підстава _____
(зазначається в разі наявності)

Зазначені документи (цінності)
отримав

_____ Підписи банку
(підпис)

Додаток 18
до Інструкції про ведення
касових операцій банками в Україні
(пункт 105 розділу VI)

Правила заповнення реквізитів касових документів

№ з/п	Назва реквізиту	Вимоги щодо заповнення реквізиту
1	2	3
1	Номер	Банк (філія, відділення), що здійснює операцію, проставляє порядковий номер реєстрації касового документа
2	Дата здійснення операції	У заяві на переказ готівки зазначається дата фактичного пред'явлення її до банку. Грошові чеки дійсні протягом 10 календарних днів із дня їх виписування, не враховуючи день виписування. У всіх інших касових документах зазначається дата здійснення касової операції. Дата здійснення операції в документі зазначається так: число цифрами "ДД", місяць словом, рік цифрами "РРРР"
3	Платник	Зазначаються найменування юридичної особи та прізвище, ім'я, по батькові особи, яка уповноважена діяти від імені юридичної особи, що здійснює переказ готівки. Якщо переказ готівки здійснює фізична особа, то зазначаються її прізвище, ім'я та по батькові та/або реєстраційний номер облікової картки платника податків/номер особового рахунку або серія (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідні органи державної фіскальної служби і мають відмітку в паспорті) [для нерезидентів - номер (та за наявності – серія) паспорта (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаний на території України для укладення правочинів), дату видачі та орган, що видав, громадянство].

1	2	3
		<p>За операціями з казначейськими зобов'язаннями прізвище, ім'я та по батькові клієнта не зазначаються, крім випадків, установлених законодавством України про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення. Ідентифікація та верифікація клієнтів здійснюється відповідно до вимог законодавства України про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.</p> <p>У прибутковому, видатковому та прибутково-видатковому касових ордерах зазначаються прізвище, ім'я, по батькові працівника банку. Під час оформлення прибутково-видаткового касового ордера на загальну суму виконаних касових операцій та за касовою операцією з оприбуткування готівки, зданої інкасаторами, за наявності підписів інкасаторів у первинному документі про здавання готівки цей реквізит не заповнюється</p>
4	Отримувач	<p>У касових документах на видачу готівки фізичній особі зазначаються її прізвище, ім'я та по батькові, юридичній особі – найменування юридичної особи та прізвище, ім'я та по батькові особи, яка уповноважена діяти від імені юридичної особи. У касових документах на переказ готівки зазначаються найменування юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи. За операціями з казначейськими зобов'язаннями прізвище, ім'я та по батькові клієнта не зазначаються, крім випадків, установлених законодавством України про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення. Під час оформлення прибутково-видаткового касового ордера на загальну суму виконаних касових операцій та за касовою операцією з видачі готівки через інкасаторів, за наявності підписів інкасаторів у первинному документі про отримання ними готівки цей реквізит не заповнюється. Ідентифікація та верифікація особи, яка звернулася для отримання переказу готівкою здійснюється відповідно до вимог</p>

1	2	3
		законодавства України про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.
5	Код отримувача	У разі здійснення переказу готівки для зарахування на рахунок отримувача, відкритий в іншому банку, зазначаються: для юридичної особи – код платника податків; фізичної особи – реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідні органи державної фіскальної служби і мають відмітку в паспорті)
6	Банк отримувача	Зазначаються найменування та місцезнаходження банку отримувача
7	Банк платника	Зазначаються найменування та місцезнаходження банку платника
8	Код банку отримувача	Зазначається реквізит банку отримувача, визначений і включений до довідника банківських установ України
9	Назва валюти	Зазначається літерний код валюти відповідно до вимог нормативно-правових актів Національного банку України під час здійснення операцій з іноземною валютою
10	Дебет/Кредит	Зазначаються відповідні рахунки за касовими операціями
11	Сума цифрами	Сума зазначається цифрами, гривні відділяються від копійок комою, копійки позначаються двома цифрами. Аналогічно зазначається сума в іноземній валюті
12	Еквівалент у гривнях	Зазначається під час здійснення операцій з іноземною валютою сума в гривнях, що розраховується в установленому порядку
13	Загальна сума	Зазначаються сума словами, а назва національної валюти повністю “гривень” або скорочено “грн”. Якщо сума складається лише з копійок, то перед її зазначенням ставиться “Нуль гривень”. Якщо сума виражена в цілих гривнях, то зазначається “00 коп.” або “00 копійок”. Під час здійснення операцій з іноземною валютою сума словами зазначається в іноземній валюті та її еквівалент у гривнях в аналогічному порядку

1	2	3
14	Призначення платежу/зміст операції	<p>У разі видачі готівки з операційної каси зазначається, на які цілі вона видається, під час приймання готівки зазначається вид платежу або джерела її надходження, а в разі внесення суб'єктами підприємницької діяльності – фізичними особами на поточні рахунки власної готівки за рахунок заощаджень зазначається “унесення власних заощаджень готівкою”.</p> <p>За операціями за вкладними (депозитними) рахунками зазначається внесення готівки на вкладний (депозитний) рахунок або видача готівки з нього.</p> <p>За операціями на сплату платежів за штрафами у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху зазначається серія та номер протоколу про адміністративне правопорушення (код бюджетної класифікації – 21081300).</p> <p>За операціями на сплату платежів податків, адміністративних послуг, зборів та інших платежів до бюджету зазначається “Код платежу”/“Код бюджетної класифікації”.</p> <p>За операціями, не пов'язаними з платежами та вкладними (депозитними) рахунками, зазначається “переказ готівки”</p>
15	Підстава	Зазначаються номер і дата розпорядчого документа або реєстру, протоколу САБ, у яких зафіксовано здійснені касові операції
16	Підпис платника/отримувача	<p>Платник/отримувач ставить підпис власноручно або накладає ЕП. На прибутково-видатковому касовому ордері [для банків (філій, відділень)], прибутковому касовому ордері та видатковому касовому ордері (для системи Національного банку України) підписи платника/отримувача не ставляться, якщо вони оформлені на загальну суму виконаних касових операцій, а також є підпис платника/отримувача на первинному документі, на підставі якого оформлено касовий документ. За операціями з видачі/приймання готівки через інкасаторів, вони проставляють підпис про передавання/приймання цінностей у супровідному касовому ордері до сумки, описі цінностей в національній/іноземній валюті, що перевозяться, супровідній відомості до сумки з готівкою, журналі обліку прийнятих сумок з готівкою. Підпис інкасатора на прибутково-видатковому ордері, видатковому та видатковому позабалансовому ордері не вимагається</p>

1	2	3
17	Пред'явлений документ	<p>У грошових чеках, заявах на видачу готівки незалежно від суми зазначаються серія (за наявності) та номер паспорта громадянина України, найменування органу, що його видав, і дата видачі паспорта (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаний на території України для укладання правочинів) [для нерезидентів – номер (та за наявності – серія) паспорта (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаний на території України для укладення правочинів), дату видачі та орган, що його видав, громадянство]. Дата народження та місце проживання (для нерезидентів – місце тимчасового перебування) зазначаються в разі ідентифікації клієнтів відповідно до вимог законодавства України про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення. У прибуткових, видаткових та прибутково-видаткових касових ордерах і заявах на видачу готівки працівникам банку зазначаються назва документа (посвідчення, перепустка) та його номер (крім операцій з видачі готівки касовим працівникам під час ведення аналітичного обліку.</p> <p>На прибутково-видаткових касових ордерах із видачі/приймання готівки між касою банку та інкасаторами цей реквізит не заповнюється, якщо є підпис інкасаторів про передавання/приймання цінностей у супровідному касовому ордері до сумки, описі цінностей у національній/іноземній валюті, що перевозяться, супровідній відомості до сумки з готівкою), журналі обліку прийнятих сумок з готівкою.</p>

1	2	3
18	Підписи банку	Посадові особи, визначені банком, проставляють власноручний підпис або накладають ЕЦП працівника банку
19	Код платника	<p>У разі внесення готівки як сплати податків, адміністративних послуг, зборів та інших платежів до бюджету платник зазначає код/номер, а саме: юридична особа – код платника податків; фізична особа – реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію (за наявності) та номер паспорта громадянина України (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідні органи державної фіскальної служби і мають відмітку в паспорті) [для нерезидентів – номер (та за наявності – серію) паспорта (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаний на території України для укладення правочинів), дату видачі та орган, що видав, громадянство].</p> <p>Зазначається в разі ідентифікації клієнтів відповідно до вимог законодавства України про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення</p>
20	Період платежу	Зазначається, за який період здійснюється платіж
21	Дата валютування	Заповнюється клієнтом за його бажанням. Дата валютування не може перевищувати 10 календарних днів від дати складання касового документа (дата складання документа не враховується)

1	2	3
22	Кількість сумок	У прибутково-видатковому касовому ордері зазначається кількість (цифрами і словами) отриманих для перевезення інкасаторських сумок з готівкою (у разі не оформлення опису цінностей)
23	Інші реквізити	Додаткові реквізити, потрібні для здійснення операції переказу готівки, контактна інформація про клієнта, а саме, місце проживання чи перебування, номер телефону, електронна пошта, який здійснює переказ готівки без відкриття рахунку, банк визначає самостійно

Додаток 19
до Інструкції про ведення
касових операцій банками в Україні
(пункт 141 розділу VI)

[найменування банку-емітента]

Заява про видачу грошової чекової книжки № _____

_____ року
(дата)

1. Найменування (прізвище, ім'я, по батькові) особи-чекодавця (юридичної особи, її структурних підрозділів або фізичних осіб - підприємців)

2. Просимо видати за нашим рахунком № _____
грошові чекові книжки _____
(кількість словами)

3. Чеки зобов'язуємося зберігати в безпечному від пожежі та крадіжки приміщенні.

4. Грошові чекові книжки довіряємо отримати нашому працівникові _____
_____ підпис якого засвідчуємо.
(прізвище, ім'я, по батькові)

5. Відбиток печатки та підписи особи-чекодавця.

6. Зазначену в заяві кількість грошових чекових книжок видати.

7. Уповноважений працівник банку (філії, відділення) _____
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

8. Грошові чекові книжки з бланками з № _____ до № _____.

9. Видав _____ отримав _____.

10. Із порядком заповнення та використання грошової чекової книжки ознайомлений.

11. Дата отримання грошової чекової книжки _____.

12. Підпис клієнта _____

Додаток 20
до Інструкції про ведення
касових операцій банками в Україні
(пункт 158 розділу VII)

[повне найменування та місцезнаходження, контактний телефон банку, який вилучає банкноти (монети)]

ДОВІДКА

про вилучення (прийняття) банкнот (монет) для дослідження*

Ця довідка видана _____
[прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання, паспортні дані (дата народження,

серія та номер паспорта/номер документа, дата видачі та найменування органу, що його
видав/уповноважений суб'єкт, що видав документ (код) у разі наявності паспорта
фізичної особи

або найменування і реквізити юридичної особи]

про те, що в нього (неї) вилучено (прийнято) банкноти (монети) для проведення
дослідження на загальну суму:

_____ (сума цифрами і словами, назва грошової одиниці)

№ з/п	Рік	Номінал	Серійний номер (для банкнот іноземної валюти інші реквізити, що містяться на банкноті)
1	2	3	4

Вилучив працівник банку (філії,
відділення)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Клієнт

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

“ ___ ” _____ року

*Банкноти (монети) національної валюти, що визначені Національним банком неплатіжними, повертаються банком пред'явнику на його вимогу протягом шести місяців. Після закінчення цього строку та відсутності запиту Національний банк знищує неплатіжні банкноти (монети).

Додаток 21
до Інструкції про ведення
касових операцій банками в Україні
(пункт 158 розділу VII)

[повне найменування та місцезнаходження, контактний телефон банку (філії), Центральне сховище Національного банку України/Департамент грошового обігу Національного банку України, що вилучає банкноти (назва відділу)]

Довідка _____
про вилучення банкнот національної валюти, пошкоджених спеціальним розчином, для проведення розслідувань та відповідних досліджень правоохоронними органами*

1. Ця довідка видана _____
[прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання, паспортні дані (дата народження, серія та номер паспорта/номер документа, дата видачі та найменування органу, що його видав/уповноважений суб'єкт, що видав документ (код)] у разі наявності паспорта _____
фізичної особи або найменування і реквізити юридичної особи)
або _____
(найменування і реквізити банку (філії, відділення)

2. Обставини виявлення _____ (під час здійснення переказу та/або перерахування проінкасованої торгової виручки, інших надходжень)
про те, що в нього (неї) вилучено банкноти національної валюти, пошкоджені спеціальним розчином, для проведення розслідувань правоохоронними органами на загальну суму:

_____ (сума цифрами і словами)
у кількості _____ штук
_____ (цифрами і словами)

за наявності доступності:

№ з/п	Рік	Номінал	Серійний номер
1	2	3	4

Вилучив працівник банку
(філії, відділення)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Клієнт (за наявності)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

“___” _____ року

*Банкноти, що вилучено у фізичних та юридичних осіб як банкноти національної валюти, пошкоджені спеціальним розчином, для проведення розслідувань та відповідних досліджень правоохоронними органами, не обмінюються та не повертаються.

Додаток 22
до Інструкції про ведення
касових операцій банками в Україні
(пункт 160 розділу VII)

[найменування банку (філії, відділення)]

[найменування юридичної особи або прізвище,
ім'я, по батькові фізичної особи – пред'явника
банкнот (монет)]

(місцезнаходження юридичної особи, місце
проживання фізичної особи)

(телефон)

Заява*

1. Прошу прийняти для дослідження банкноти (монети) національної
(іноземної) валюти в сумі _____

(сума цифрами та словами)

(назва грошової одиниці)

(зазначити номінал, рік, серійний номер кожної банкноти,

для банкнот іноземної валюти інші реквізити, що містяться на банкноті)

2. Додаток: _____

(довідка про пожежу або інший випадок - у разі наявності)

(прізвище, ініціали) (підпис пред'явника)

(дата)

Прийняв
працівник банку (філії,
відділення)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

*Банкноти (монети) національної валюти, що визначені Національним банком неплатіжними, повертаються банком пред'явнику на його вимогу протягом шести місяців. Після закінчення цього строку та відсутності запиту Національний банк знищує неплатіжні банкноти (монети) національної валюти. Національний банк справжню іноземну валюту повертає банку, а банк клієнту.

Додаток 23
до Інструкції про ведення
касових операцій банками в Україні
(пункт 164 розділу VII)

[найменування та місцезнаходження банку (філії), Центральне сховище Національного банку
України/Департамент грошового обігу Національного банку України (назва відділу)]

Код банку _____
Код отримувача _____
Рахунок отримувача _____
“ ____ ” _____ року

[Центральне сховище Національного банку
України/Департамент грошового обігу
Національного банку України (назва відділу)]

Опис № _____
банкнот (монет) національної валюти, які надсилаються для дослідження з
позабалансового рахунку _____

Таблиця 1

№ з/п	Джерело надходження банкноти*	Дата пред'явлення сумнівної банкноти (монети)	Реквізити банкноти			Результат дослідження (заповнюється Національним банком)	
			рік	номінал	серійний номер	висновок (відповідно до акта про дослідження)	№ і дата акта про дослідження
1	2	3	4	5	6	7	8

Усього _____ (_____) грн
(цифрами) (словами)

(посада відповідальної особи банку) _____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)

(посада відповідальної особи банку) _____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)

(посада відповідальної особи банку) _____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)

М. П.

Прийняли (інкасатори):

_____ (підпис)

_____ (підпис)

_____ (підпис)

Здали (інкасатори):

Прийняли (матеріально відповідальні
особи):_____
(підпис)_____
(підпис)_____
(підпис)_____
(підпис)_____
(підпис)_____
(підпис)

Результати перерахування та дослідження сумнівних банкнот (монет)

Таблиця 2

№ з/п	Висновки	Кількість банкнот (монет)	Сума (грн)	
			цифрами	словами
1	2	3	4	5
1	Результати перерахування Центральним сховищем Національного банку України/Департаментом грошового обігу Національного банку України (назва відділу):			
2				
3				
4				
5	Усього			
6	За результатами дослідження Центральним сховищем Національного банку України/Департаментом грошового обігу Національного банку України (назва відділу) визнано:			
7	платіжними, що підлягають обміну, неплатіжними, навмисно пошкодженими з метою вчинення кримінального правопорушення, пошкодженими під час надзвичайного режиму, підробленими			
8	підлягають передаванню для додаткового дослідження Національним банком України			
9	Усього			

Начальник відділу (його заступник)
Центрального сховища Національного банку
України/Департаменту грошового обігу
Національного банку України (назва відділу),
в якому проводилися дослідження

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Експерт (фахівець)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

*Найменування і місцезнаходження юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання фізичної особи, Центральне сховище Національного банку України/Департамент грошового обігу Національного банку України (назва відділу), банк, який вилучив сумнівну банкноту (монету).

Додаток 24
до Інструкції про ведення
касових операцій банками в Україні
(пункт 166 розділу VII)

_____ [найменування банку (філії, відділення)]

_____ (місцезнаходження)

Код банку _____ “___” _____ року
Департамент грошового обігу Національного банку України, Контрактова площа, 2-б,
м. Київ, 04070

Опис № _____

банкнот іноземної валюти, які надсилаються для дослідження з позабалансового рахунку _____

№ з/п	Джерело надходження банкноти*	Дата пред'явлення сумнівної банкноти	Найменування валюти	Рік	Номінал	Серійний номер (інші реквізити, що містяться на банкноті)	Результат дослідження (заповнюється Національним банком України)	
							висновок (відповідно до акта про дослідження)	№ і дата акта про дослідження
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1								
2								

Усього _____ (цифрами) (_____ (словами)) за кожною валютою.

Продовження додатка 24

(посада відповідальної
особи банку)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Керівник підрозділу, у якому
проводилися дослідження

(посада відповідальної
особи банку)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

(посада відповідальної
особи банку)
М. П.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Експерт (фахівець)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Прийняли(інкасатори):

(підпис)

(підпис)

(підпис)

Здали (інкасатори):

Прийняли (матеріально відповідальні
особи):

(підпис)

(підпис)

(підпис)

(підпис)

(підпис)

(підпис)

* Найменування і місцезнаходження юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання фізичної особи.

Додаток 25
до Інструкції про ведення
касових операцій банками в Україні
(пункт 171 розділу VII)

_____ (найменування та місцезнаходження структурного підрозділу банку/небанківської фінансової установи)

Реєстр
приймання на інкасо банкнот іноземних держав
“___” _____ 20__ року

№ з/п	Назва прийнятих банкнот	Серія та номер прийнятих банкнот	Номінальна вартість	Номер виданої квитанції
1	2	3	4	5

Підпис працівника банку/небанківської фінансової установи _____
М. П.

Додаток 26
до Інструкції про ведення
касових операцій банками в Україні
(пункт 186 розділу VIII)

Акт № _____
про передавання банкнот національної валюти, пошкоджених спеціальним
розчином

М. _____ “___” _____ р.

1. _____ в особі _____ передає
(найменування банку/Національний банк України) (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

_____ в особі _____
(найменування територіального підрозділу Міністерства внутрішніх справ України) (посада, прізвище, ім'я, по батькові, номер службового посвідчення)

банкноти національної валюти, пошкоджених спеціальним розчином (за наявності доступності):

№ з/п	Рік	Номінал	Серійний номер	Кількість
1	2	3	4	5

2. Усього _____
(сума цифрами) (сума словами)

3. Додаток:

1) банкноти в кількості _____ штук;
(цифрами) (словами)

2) примірник довідки про вилучення банкнот національної валюти, пошкоджених спеціальним розчином, для проведення розслідувань та відповідних досліджень правоохоронними органами;

3) примірник акта про спрацювання спецпристрою (за наявності);

4) копія листа-інформації від Національного банку України щодо фактів незаконного заволодіння спецпристроями (за наявності).

4. Матеріально відповідальні особи:

_____	_____	_____
(посада)	(підпис)	(прізвище, ініціали)
_____	_____	_____
(посада)	(підпис)	(прізвище, ініціали)
_____	_____	_____
(посада)	(підпис)	(прізвище, ініціали)

М. П.

5. Представник територіального підрозділу Міністерства внутрішніх справ України

_____	_____
(підпис)	(прізвище, ініціали)